Komunitní plán sociálních služeb na území města Česká Lípa
2016 – 2020

Obsah

Úvod 3
A. Analytická část 4
A. 1 Východiska zpracování, podklady a vstupy 4
A. 2 Základní demografické a socioekonomické údaje 6
A. 2. 1 Socioekonomická charakteristika oblasti ORP Česká Lípa 6
A. 2. 2 Zjednodušená demografická analýza 7
Dílčí závěry 10
A. 3 Popis situace v poskytování sociálních služeb 10
A. 3. 1 Popis situace dle cílových skupin 10
Cílová skupina senioři 10
Cílová skupina osoby se zdravotním postižením 12
Cílová skupina osoby v sociální nouzi 15
Cílová skupina děti a mládež 18
A. 4 Popis situace v navazujících oblastech 21
Zdravotnictví 21
Školství 21
Bezpečnost a prevence 22
Bydlení 23
Bezbariérovost 23
A. 5 Zjišťování potřebnosti 24
A. 5. 1 Cílová skupina senioři a osoby se zdravotním postižením 24
A. 5. 2 Cílová skupina osoby v sociální nouzi 27
A. 5. 3 Cílová skupina děti a mládež 29
B. Návrhová část 31
B. 1 Dlouhodobá vize do roku 2020 31
B. 1. 1 Strategické cíle a rozvojová opatření pro období 2016 – 2020 31
C. Akční plán 34
D. Zásady monitoringu a aktualizace v dalším období 34

Úvod

Právě držíte v rukou Komunitní plán sociálních služeb na území města Česká Lípa na období 2016 – 2020. Dokument vznikl v pracovních skupinách struktury komunitního plánování města Česká Lípa.

Smyslem procesu komunitního plánování je plánování sociálních služeb a jejich přizpůsobení skutečným potřebám uživatelů na území města Česká Lípa.

Důraz je kladen především na tvorbu trvale udržitelné a dostupné sítě sociálních služeb na území města Česká Lípa, která umožní zlepšení poskytované péče, ale také podporu komunitních typů sociálních služeb a dalších aktivit, vedoucích ke zmírňování sociálního vyloučení obyvatel, segregace, či případné závislosti uživatelů na sociálních službách.

Cíle a opatření jsou navrhovány s vědomím, že jejich realizace je podmíněna vazbou na finanční zdroje. Od roku 2015 je podmínkou získání dotací ze státního rozpočtu zařazení sociálních služeb do Základní sítě sociálních služeb Libereckého kraje. Jednou z podmínek zařazení do uvedené sítě sociálních služeb je i územím deklarovaná potřebnost sociální služby. Komunitní plánování sociálních služeb se tímto stává přímým nástrojem pro hospodárné využití veřejných finančních prostředků státu i města Česká Lípa.

Materiál neprošel jazykovou ani grafickou úpravou.

A. Analytická část

A. 1 Východiska zpracování, podklady a vstupy

Komunitní plán města České Lípy pro období 2016 – 2020 je jedním z výstupů procesu komunitního plánování sociálních služeb na území města. Zahrnuje důležité aspekty života osob z jednotlivých cílových skupin, které souvisí nejen s kvalitou a dostupností sociálních a navazujících služeb, ale i s celkovou kvalitou života cílových skupin. S ohledem na potřeby osob jsou plánovány nejen sociální služby dle zákona č. 108/ 2006 o sociálních službách, ale i služby navazující, případně aktivity, které vedou ke zkvalitnění života (bezbariérovost apod.).

Nový dokument plynule navazuje na **Komunitní plán sociálních služeb oblasti Českolipsko**, který vznikl za podpory Libereckého kraje, jako jedna z aktivit individuálního projektu IP 2 – Podpora střednědobého plánování a rozvoje kvality sítě sociálních služeb v Libereckém kraji. Uvedený dokument, s platností do konce roku 2015, byl projednán Zastupitelstvem města Česká Lípa 19. 9. 2012 pod číslem usnesení 379/2012. V dokumentu byla oblast komunitního plánování vymezena územním rozšířením o 16 obcí, které spádují k městu Česká Lípa, jako regionálnímu centru. Proces komunitního plánování oblasti Českolipsko byl do září 2013 podporován navazujícím individuálním projektem Libereckého kraje IP 3 – Rozšíření nástrojů pro podporu systému plánování sociálních služeb v Libereckém kraji. Oba uvedené projekty po dobu čtyř let zajistily pro vymezené území pracovní pozici koordinátora komunitního plánování, který se věnoval především koordinačním, organizačním a komunikačním činnostem v rámci struktury komunitního plánování. Během tohoto období byly pravidelně svolávány schůzky pracovních skupin a řídicí skupiny, byl nastaven proces mapování procesu komunitního plánování a zpracovány strategické dokumenty pro potřeby plánování služeb (Akční plán).

Po ukončení podpory komunitního plánování formou individuálních projektů Libereckého kraje bylo zastupitelstvem města Česká Lípa schváleno, že agendu komunitního plánování pro území města Česká Lípa převezmou Sociální služby města České Lípy, p. o. Pro území města Česká Lípa byla vytvořena od září 2013 pozice referenta sociálních věcí pro komunitní plánování. Další obce se nepodařilo do pokračujícího procesu komunitního plánování zapojit.

Na území města Česká Lípa byla částečně zachována nastavená struktura komunitního plánování – čtyři, posléze tři pracovní skupiny sestavené v souladu s principem tzv. triády (poskytovatelé - uživatelé – zadavatelé sociálních služeb):

Pracovní skupina č. 1 – Senioři a zdravotně postižení
Pracovní skupina č. 2 – Osoby v sociální nouzi
Pracovní skupina č. 3 – Děti a mládež

Komunitní plán sociálních služeb na území města Česká Lípa[1] pro období 2016 – 2020 je zaměřen na trvalou udržitelnost a dostupnost sítě sociálních služeb na území města. Je tvořen dle zásad a doporučení uvedených v Krajské metodické příručce plánování sociálních služeb v Libereckém kraji (2010)[2]. Sestává z části analytické a strategické. Analytická část zahrnuje údaje o současném stavu sítě sociálních služeb, o potřebách uživatelů a veřejnosti. Strategická část obsahuje jednotlivé cíle a opatření vedoucí k jejich realizaci, které vzešly z procesu komunitního plánování.

Realizace cílů a opatření je podmíněna vazbou na finanční zdroje. Základem je vícezdrojové financování sociálních služeb, tj. kromě dotací ze státního, krajského nebo obecního rozpočtu a příspěvků zřizovatele také úhrady uživatelů, platby zdravotních pojišťoven a ostatní příjmy. Od roku 2015 je podmínkou získání dotací ze státního rozpočtu zařazení sociálních služeb do Základní sítě sociálních služeb Libereckého kraje. Nezařazení sociálních služeb do Základní sítě sociálních služeb může vést k ohrožení existence stávajících služeb a následné neuspokojení potřeb obyvatel města, pokud nezařazená služba nebude podporována z příspěvků obce, případně uživatelů.

[1] Město Česká Lípa zahrnuje místní části Častolovice, Česká Lípa, Dobranov, Dolní Libchava, Dubice, Heřmaničky, Manušice, Okřešice, Písečná, Stará Lípa, Vítkov, Vlčí Důl, Žizníkov

[2] LAUERMAN, Jiří (ed.) a Iva BENEŠOVÁ (ed.). *Krajská metodická příručka plánování sociálních služeb v Libereckém kraji*. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2010, 80 s. ISBN 978-80-87174-01-2.

Z čeho jsme vycházeli?

- Znalost prostředí plánování služeb
- Vazba na cíle a aktivity uvedené ve strategických dokumentech Libereckého kraje i města Česká Lípa
- Kompatibilita dokumentu s Krajskou metodickou příručkou plánování sociálních služeb v Libereckém kraji
- Znalost metody komunitního plánování
- Využití zpracovaných relevantních podkladů (analýzy, statistická hodnocení)
- Úzká spolupráce a využití výstupů činnosti pracovních skupin, poskytovatelů i samosprávy města Česká Lípa

Strategické dokumenty na úrovni města

Zpracovaný dokument je kompatibilní s dalšími strategickými dokumenty na úrovni Libereckého kraje a města Česká Lípa:

Česká Lípa - Strategický plán rozvoje města Česká Lípa (2010 – 2022); (*zpracovatel Agentura regionálního rozvoje, K DEVELOP a město Česká Lípa, aktualizace 15. 11. 2010)*
Jedná se o koncepční dokument města, kde jsou Sociální služby a související témata, jejich rozvoj či stabilizace uvedeny pod prioritou 2 Lidské zdroje. Jednotlivé cílové stavy rozvoje se zaměřují na 2.1.3 Vzdělávání v oboru sociální péče a sociální práce a dále pak na kvalitu a množství sociálních služeb v 2.5 Zajištění dostatečného množství kvalitních sociálních služeb, což by mělo být zajištěno realizací témat:

2.5.1 Aktivní solidarita s lidmi v obtížných životních situacích
2.5.2 Rozvoj již existujících sociálních nástrojů a služeb
2.5.3 Definování nových sociálních služeb podle jejich potřebnosti a podle stanovených priorit

Koncepce prevence kriminality města Česká Lípa na období 2013 – 2016 (*zpracovatel Knap Kateřina, 2012, schválena zastupitelstvem města České Lípy, dne 9. 12. 2012, usnesením č. 421/2012)*
Uvedený dokument představuje plán prevence kriminality, který identifikuje problémy a navrhuje jejich řešení, které obsahuje personální organizační a finanční aspekty daného území. Zahrnuje složku sociální prevence, která ovlivňuje proces socializace a sociální integrace. Zaměřuje se na příčiny páchání trestné činnosti. Jedná se o sekundární prevenci.

Strategické dokumenty a analýzy na úrovni kraje

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji 2014 – 2017 (*aktualizace červen 2015; schváleno zastupitelstvem dne 23. 6. 2015, usnesením č. 259/15/ZK)*
Pro zpracování Komunitního plánu města České Lípy je zásadní tento strategický dokument, který řeší komplexně plánování sociálních služeb v Libereckém kraji. Pro období let 2014 – 2017 byly schváleny strategické cíle (oblasti podpory):

SC 1 Rozvoj ambulantních a terénních služeb pro seniory (včetně seniorů se zdravotním postižením)
SC 2 Humanizace a transformace pobytových služeb pro osoby se zdravotním postižením a seniory
SC 3 Podpora integrace osob se zdravotním postižením do běžného života (terénní a ambulantní služby)
SC 4 Zlepšení nabídky služeb sociální prevence
SC 5 Optimalizace a využitelnost sítě služeb sociálního poradenství a služeb pro osoby ohrožené sociálním vyloučením, chudobou a nezaměstnaností
SC 6 Integrace národnostních menšin, prevence vzniku a řešení stávajících vyloučených lokalit
SC 7 Prevence vzniku škod a snižování rizik spojených s užíváním návykových látek a s patologickým hráčstvím prostřednictvím dostupné a komplexní sítě protidrogových služeb
SC 8 Zavedený systém optimalizace a řízení sítě sociálních služeb, včetně vyšší míry zapojení obcí a meziresortní spolupráce
SC 9 Udržitelný systém financování sociálních služeb, trvalá podpora procesů plánování a dostatečná informovanost veřejnosti
SC 10 Podpora poskytovatelů prostřednictvím vzdělávání personálu, metodického vedení, sledování a kontroly kvality služeb
SC 11 Podpora sociálních služeb pro osoby, které nemohou žít samostatně v běžné komunitě z důvodů jejich zdravotního a duševního stavu (osoby s neurodegenerativními poruchami, s psychiatrickými poruchami, poruchami autistického spektra a s kombinovanými vadami)

Program rozvoje Libereckého kraje 2014–2020 *(zpracoval Odbor regionálního rozvoje a evropských projektů KÚLK, schválen dne 23. 9. 2014 Zastupitelstvem Libereckého kraje usnesením č. 359/14/ZK)*
Střednědobý strategický dokument, který na základě znalosti území, společenských podmínek a trendů vývoje na úrovni EU a ČR formuluje na období 7 let opatření a aktivity pro dosažení cílů rozvoje území kraje, stanovených ve Strategii rozvoje kraje. PRLK pořizuje samospráva Libereckého kraje, zpracováním je pověřen Odbor regionálního rozvoje a evropských projektů Krajského úřadu Libereckého kraje. **Sociální oblast řeší Strategický cíl B - Kvalitní lidské zdroje, B3** Zajištění dostupnosti a kvality zdravotní péče a sociálních služeb, podpora zdravého životního stylu - oblast sociální služby.

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020 (*zpracoval Odbor Regionálního rozvoje a evropských projektů KÚLK , schválena zastupitelstvem Libereckého kraje, dne 24. dubna 2007, usnesením č. 122/07/ZK)*
Jedná o dlouhodobý strategický dokument, který vzhledem ke svému charakteru není zacílen na jednotlivá území LK. V dokumentu je konstatováno, že sociální služby poskytované na území Libereckého kraje různými poskytovateli (bez ohledu na zřizovatele) mají diametrálně odlišnou úroveň a mnohá zařízení jsou naprosto nevyhovující pro další fungování. Slabou stránkou je rovněž absence alternativních služeb k ústavní péči[3]. V dokumentu je uvedena nezbytná podpora střednědobého a komunitního plánování a koordinace činnosti zainteresovaných subjektů na území Libereckého kraje.

Analýza sociálně vyloučených lokalit a dostupnosti sociálních služeb prevence v těchto lokalitách v Libereckém kraji - 2013 (*zpracovatel SocioFaktor s.r.o., 2013*)
Výzkumná zpráva byla zpracována pro Krajský úřad Libereckého kraje. Cílem výzkumu bylo popsat sociálně vyloučené lokality ve vybraných městech a obcích v Libereckém kraji, zjistit potřebnost sociálních služeb v nich a zhodnotit stávající sítě služeb prevence. Analýza byla zadána s tím, že má primárně sloužit jako podpůrná pro přípravu projektové žádosti „IP5 – Podpora a rozvoj služeb v sociálně vyloučených lokalitách Libereckého kraje“ předkládané v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost v září 2013.

Analýza potřebnosti služeb pro cílovou skupinu seniorů - 2013 (*zpracovatel GI projekt o.p.s., 2013)*
Dokument vznikl v rámci individuálního projektu IP 3 „Rozšíření nástrojů pro podporu systému plánování sociálních služeb v Libereckém kraji“, reg. č. CZ.1.04/3.1.00/05.00053, financovaného z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a ze státního rozpočtu České republiky. Analýza skutečné potřebnosti služeb pro cílovou skupinu seniorů se zabývá tématem potřeb této cílové skupiny a vlivem těchto potřeb na podobu služeb, zejména pak sítě terénních, ambulantních a lůžkových sociálních služeb v Libereckém kraji.

Zpráva o stavu romské menšiny v kraji za rok 2014 (*zpracovatel Liberecký kraj, schváleno Radou Libereckého kraje dne 3. března 2015, usnesením č. 279/15/RK).*
Dokument je určen jako podklad pro přípravu *Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2014,* která by měla být v souladu s usnesením vlády ze dne 03. 11. 2014 č. 902 předložena vládě k projednání do 30. 09. 2015. Zpráva o stavu romské menšiny v kraji za rok 2014 by měla vycházet z výsledků výzkumných studií provedených ve sledovaném období na území kraje a z dalších dat získaných od jiných odborů krajského úřadu, obecních úřadů a dalších institucí spolupracujících při řešení romských záležitostí.

A. 2 Základní demografické a socioekonomické údaje

A. 2. 1 Socioekonomická charakteristika oblasti ORP Česká Lípa

Správní obvod obce s rozšířenou působností (SO ORP) Česká Lípa zaujímá západní část Libereckého kraje a sousedí s krajem Ústeckým a Středočeským. Rozlohou 872 km^2 je největším správním obvodem Libereckého kraje a zaujímá téměř 28 % jeho celkové výměry. Z celkové rozlohy správního obvodu představuje 40,1 % zemědělská půda. Nezemědělskou půdu tvoří především lesní porosty, které se rozprostírají na 46,2 % výměry území. Na území tohoto správního obvodu má svou působnost 41 obcí, z toho 8 měst.

Z dostupných dat Českého statistického úřadu vyplývá, že ke konci roku 2013 žilo ve správním obvodu Česká Lípa 76 373 obyvatel, což je 17,4 % z celkového počtu obyvatel Libereckého kraje. Obyvatelé správního obvodu Česká Lípa patří mezi nejmladší v Libereckém kraji. Příznivou strukturu obyvatel dokumentuje i jejich nízký průměrný věk. Celkově za SO ORP Česká Lípa v roce 2014 činil 40,1 let a byl tak mezi správními obvody Libereckého kraje nejnižší (ČSÚ).

[3] Informace odráží stav sociálních služeb k datu vzniku dokumentu v roce 2007

Tabulka č. 1. Základní údaje SO ORP Česká Lípa v porovnání s Libereckým krajem [4]

Území	Rozloha (ha)	Rozloha (%)	Počet obcí	Počet obyvatel k 31.12.2009	Počet obyvatel k 31.12.2011	Počet obyvatel k 31.12.2013
SO ORP Česká Lípa	87 214	28	41	77 535	76 623	76 373
Liberecký kraj	316 342	100	215	439 027	438 600	438 609

Zdroj: ČSÚ

Česká Lípa

Město Česká Lípa (50°41'8.1" s. š.;14°32'15.89" v. d.) je středně velké okresní město s historickým jádrem na pravém břehu řeky Ploučnice a sídlištní výstavbou ze 70 let na okraji města. Česká Lípa zahrnuje 14 místních částí o celkové rozloze 66,10 km², kde žije zhruba 37 tisíc obyvatel (36 943 obyvatel k 1. 1. 2015[1]).

Seznam 14 katastrálních území a 14 místních částí:

- Častolovice u České Lípy, část Častolovice
- Česká Lípa
- Dobranov
- Dolní Libchava
- Dubice u České Lípy, část Dubice
- Heřmaničky u Dobranova, část Heřmaničky
- Lada
- Manušice
- Okřešice u České Lípy, část Okřešice
- Písečná u Dobranova, část Písečná
- Stará Lípa
- Vítkov u Dobranova, část Vítkov
- Vlčí Důl
- Žizníkov

A. 2. 2 Zjednodušená demografická analýza

Zjednodušená analýza popisuje vývoj základních demografických ukazatelů, převážně v rozmezí let 2003 – 2013. Data jsou porovnána za město Česká Lípa, správní odbor ORP Česká Lípa a Liberecký kraj.

Populační vývoj

Z tabulky č. 2 je zřejmá setrvalá tendence poklesu počtu obyvatel města Česká Lípa v porovnání s ORP Česká Lípa i Libereckým krajem. V roce 2013 pokles počtu obyvatel města Česká Lípa přesáhl 5 % bodů v porovnání se základnou v roce 2003, což představovalo úbytek 2 036 obyvatel. K 31. 12. 2013 žilo na území města Česká Lípa 36 805 obyvatel.

Počet obyvatel SO ORP Česká Lípa ve sledovaném období pozvolně narůstal, až dosáhl maxima 77 535 obyvatel v roce 2009. Poté dochází k mírnému poklesu. Vývoj populace v Libereckém kraji byl ve stejném období příznivější a v porovnání se základnou v roce 2003 dosahoval kladných hodnot 2,53 % bodů (tabulka č. 2).

[4] Počet obyvatel v obcích České republiky k 1. 1. 2015 [online]. Praha: Český statistický úřad, 2015-04-30, [cit. 2015-05-02]. *Dostupné online.*

Tabulka č. 2. Populační vývoj města Česká Lípa v letech 2003 – 2013, porovnání s ORP Česká Lípa a Libereckým krajem

Území	Počet obyvatel k 31.12.						Změna počtu obyvatel 2013/ 2003 v %
	2003	2005	2007	2009	2011	2013	
město Česká Lípa	38 841	38 489	38 315	38 104	37 168	36 805	-5,24
SO ORP Česká Lípa	76 412	76 523	76 906	77 535	76 623	76 373	-0,05
Liberecký kraj	427 772	429 031	433 948	439 027	438 600	438 609	2,53

Zdroj:ČSÚ

Věková struktura obyvatelstva

Věková struktura obyvatelstva města České Lípy je v porovnání s Libereckým krajem příznivější ve všech kategoriích. V předproduktivním i produktivním věku je podíl obyvatel vyšší než podíl za Liberecký kraj. V produktivním věku tj. od 15 – 64 let je 25 842 obyvatel města České Lípy, což představuje 70,21 % obyvatel. Příznivěji vyznívá i podíl obyvatel v poproduktivním věku v České Lípě. Ve srovnání s Libereckým krajem je podíl o 2,86 procentního bodu nižší. Průměrný věk obyvatel města České Lípy i spádové oblasti je ve sledovaném období nižší než krajský průměr. Ke dni 31. 12. 2013 činil průměrný věk obyvatel České Lípy 39,8 let.

Tabulka č. 3. Věková struktura a průměrný věk obyvatel města Česká Lípa k 31. 12. 2013 – porovnání s ORP Česká Lípa a Libereckým krajem

Území	Počet obyvatel celkem stav k 31.12. 2013	z toho						Průměrný věk obyvatel
		0 - 14 let		15 - 64 let		65 a více let		
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	
město Česká Lípa	36 805	5 773	15,69	25 842	70,21	5 190	14,10	39,8
SO ORP Česká Lípa	76 373	12 310	16,12	52 923	69,29	11 140	14,58	39,9
Liberecký kraj	438 609	68 196	15,55	296 026	67,49	74 384	16,96	41,1

Zdroj: ČSÚ

Vzdělanostní skladba obyvatelstva

Tabulka č. 4. Vzdělanostní skladba obyvatelstva města Česká Lípa k 26. 3. 2011 – porovnání s ORP Česká Lípa a Libereckým krajem

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle vzdělání			město Česká Lípa		ORP Česká Lípa		Liberecký kraj	
			abs.	%	abs.	%	abs.	%
celkem			30 538	84,79	63 068	84,31	367 842	85,06
z toho	bez vzdělání		176	0,49	423	0,57	2 015	0,47
	základní vč. neukončeného		5 489	15,24	13 038	17,43	68 502	15,84
	střední vč. vyučení (bez maturity)		11 166	31,00	24 462	32,70	132 115	30,55
	úplné střední s maturitou		8 229	22,85	15 109	20,20	95 674	22,12
	nástavbové studium		859	2,38	1 482	1,98	9 893	2,28
	vyšší odborné vzdělání		294	0,82	530	0,71	4 158	0,96
	vysokoškolské		2 525	7,01	4 292	5,74	35 465	8,20
	z toho	bakalářské	453	1,26	803	1,07	5 805	1,34
		magisterské	2 030	5,64	3 409	4,56	28 573	6,61

Zdroj: ČZÚ

Při porovnání vzdělanostní skladby obyvatelstva města Česká Lípa nebyly zaznamenány výraznější odchylky od průměrných hodnot v Libereckém kraji.

V České Lípě bylo ke dni 26. 3. 2011 (Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČZÚ) bez vzdělání 176 osob, což představuje 0,49 % obyvatelstva. Základní vzdělání včetně neukončeného mělo 15,24 % obyvatel (5 489). Příznivější byla situace u učňovského a úplného středního vzdělávání - 31,00 resp. 22,85 % obyvatel. V porovnání s krajským průměrem byl zaznamenán nižší poměr osob s vysokoškolským vzděláním (o 1,2 %).

V porovnání s ostatnímu ORP v Libereckém kraji (tabulka č. 5) ORP Česká Lípa vykazuje nepříznivý stav zejména ve srovnání s ORP Liberec, Jablonec nad Nisou, Turnov. Jedná se především o kategorii obyvatelstva s úplným středním vzděláním s maturitou, vyšším odborným vzděláním vč. nástavbového a kategorii obyvatelstva se vzděláním vysokoškolským. Zároveň na území ORP Česká Lípa zjišťujeme vyšší podíl obyvatel se základním a neukončeným vzděláním v porovnání s výše uvedenými ORP.

Tabulka č. 5. Vzdělanostní struktura obyvatelstva ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v Libereckém kraji k 26. 3. 2011

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle vzdělání %	Liberecký kraj	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností									
		Česká Lípa	Frýdlant	Jablonec nad Nisou	Jilemnice	Liberec	Nový Bor	Semily	Tanvald	Turnov	Železný brod
základní vč. neukončeného	18,6	20,7	24,3	17,4	20,4	16,6	19,7	18,9	22,6	16,4	17,0
střední vč. vyučení (bez maturity)	35,9	38,8	42,0	33,2	37,1	32,3	39,5	37,9	38,9	36,6	38,7
úplné střední s maturitou vyšší odborné vzdělání vč. nástavbového	29,8	27,1	22,9	32,1	29,8	31,5	28,3	30,3	26,0	32,7	31,0
vysokoškolské	9,6	6,8	4,6	10,8	8,4	12,9	7,1	8,2	6,4	10,3	8,4

Zdroj: ČSÚ

Nezaměstnanost

Tabulka č. 6 Uchazeči o zaměstnání a míra nezaměstnanosti v letech 2007-2013

Území	Uchazeči o zaměstnání k 31.12.						Míra nezaměstnanosti k 31.12. (%)					
	2007	2008	2009	2010	2011	2013	2007	2008	2009	2010	2011	2013
město Česká Lípa	1 230	1 374	2 291	2 307	2 056	1 972	5,8	6,5	10,8	10,9	9,7	9,4
ORP Česká Lípa	2 893	3 228	4 916	5 077	4 731	5 144	6,87	7,69	12,06	12,27	11,26	9,29
Liberecký kraj	14566	16605	26273	25653	23286	25909	6,05	6,95	11,24	10,54	9, 46	neuvedeno

Zdroj: ČSÚ

Míra nezaměstnanosti je do roku 2011 vypočtena jako podíl registrovaných uchazečů o zaměstnání a obyvatel ekonomicky aktivních. V České Lípě se od roku 2007 do roku 2011 míra nezaměstnanosti pohybovala kolem 8,74 % (± 2,9 %). Vrcholu dosáhla v roce 2009 a 2010 (10,8 % resp. 10,9 %) v důsledku hospodářské krize, kdy zároveň dosáhl vrcholu i vývoj míry nezaměstnanosti v rámci ORP Česká Lípa (12, 27 %), tabulka č. 6. Od roku 2012 je míra nezaměstnanosti nahrazena novým ukazatelem s názvem Podíl nezaměstnaných osob, který je počítán jako podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku.

Míra nezaměstnanosti v SO ORP Česká Lípa byla v porovnání s ostatními ORP Libereckého kraje nepříznivá, zejména ve srovnání s ORP Jablonec nad Nisou, Liberec, Turnov (tabulka č. 7). V roce 2011 byla vyšší o 2,3 až 3,5 %v porovnání s uvedenými ORP.

Tabulka č. 7 Uchazeči o zaměstnání a míra nezaměstnanosti[5] v letech 2007-2013 ve SO ORP Libereckého kraje

ORP	Uchazeči o zaměstnání k 31.12.						Míra nezaměstnanosti k 31.12. (%)					
	2007	2008	2009	2010	2011	2013	2007	2008	2009	2010	2011	2013
Česká Lípa	2 893	3 228	4 916	5 077	4 731	5 144	6,87	7,69	12,06	12,27	11,26	9,29
Frýdlant	1 528	1 576	2 239	2 167	1 915	1 987	11,71	12,28	17,66	16,68	14,63	11,29
Jablonec nad Nisou	1 335	1 713	2 856	2 701	2 356	2 844	4,13	5,50	10,04	9,22	7,88	7,29
Jilemnice	746	888	1 285	1 289	1 130	1 305	6,04	7,25	10,85	10,97	9,41	8,43
Liberec	4 085	4 524	7 234	7 388	6 651	8 402	5,31	6,04	9,89	10,07	8,97	8,57
Nový Bor	914	1 080	2 334	1 860	1 788	1 809	6,22	7,36	16,60	13,09	12,25	9,70
Semily	947	1 005	1 463	1 408	1 414	1 695	6,46	7,06	10,58	10,27	10,24	9,56
Tanvald	417	1 035	1 543	1 410	1 314	1 362	7,14	8,26	13,38	11,85	11,04	8,62
Turnov	770	984	1 460	1 555	1 295	1 490	4,35	5,76	8,84	9,36	7,81	6,67
Železný Brod	431	573	943	798	692	654	6,00	8,33	14,12	12,03	10,08	7,35
Liberecký kraj	14566	16605	26273	25653	23286	25909	6,05	6,95	11,24	10,54	9,46	neuvedeno

Zdroj: ČSÚ, Databáze Úřadu práce České Republiky

Dílčí závěry

a) Přestože je na území města Česká Lípa v porovnání s Libereckým krajem relativně příznivá věková struktura v předproduktivním a produktivním období věku i nižší průměrný věk, je třeba vzít v úvahu obecně známá fakta o stárnutí populace (oslabení populace v předproduktivním i produktivním věku a relativní nárůst populace v poproduktivním věku) a udržet případně rozšířit v území služby zaměřené na populaci 65+. Cílem služeb je umožnit obyvatelům co nejdéle setrvat v přirozeném prostředí a zároveň vytvořit podmínky, které umožní důstojný život i pečujícím rodinám (osobám).

b) Vzhledem k méně příznivé struktuře vzdělanosti i nezaměstnanosti přesahující krajský průměr, je vhodné, v případě dalších věkových skupin, se zaměřit především na služby sociální prevence a poradenství snižující riziko sociálního vyloučení.

A. 3 Popis situace v poskytování sociálních služeb

Kapitola je především zaměřena na popis stavu sociálních služeb dle příslušných paragrafů zákona č. 108/ 2006 Sb., Zákona o sociálních službách. Pro větší komplexnost popisu je u cílových skupin doplněna i spolková činnost.

V září 2015 došlo na území města Česká Lípa ke sloučení pracovních skupin pro cílovou skupinu seniorů a osob se zdravotním postižením. V rámci procesu komunitního plánování tedy pracují na území města Česká Lípa tři odborné pracovní skupiny, jejich členění odpovídá cílovým skupinám:

Č. 1 – Senioři a osoby se zdravotním postižením
Č. 2 – Osoby v sociální nouzi
Č. 3 - Děti a mládež

Pro účely popisu situace v cílových skupinách zůstává zachováno původní členění dle jednotlivých cílových skupin (senioři, zdravotně postižení, osoby v sociální nouzi, děti a mládež).

A. 3. 1 Popis situace dle cílových skupin

Cílová skupina senioři

Sociální služby pro cílovou skupinu seniorů jsou na území České Lípy zajištěny jak ve formě pobytové (domovy pro seniory), tak i ve formě terénní a ambulantní.

[5] míra nezaměstnanosti do roku 2011 je vypočtena jako podíl registrovaných uchazečů o zaměstnání a obyvatel ekonomicky aktivních. Do roku 2004 je počítána z uchazečů celkem, od roku 2005 z uchazečů dosažitelných. Od roku 2012 se počítá jako podíl dosažitelných uchazečů ve věku 15 až 64 let na počtu všech obyvatel stejného věku.

Službu domovy pro seniory (§49) poskytují **Sociální služby města České Lípy, p. o.** v kapacitě 20 lůžek (**Domov pro seniory LADA**). Služba je poskytována v objektu Domu s pečovatelskou službou. Cílovou skupinou jsou senioři od 65 let. Jedná se o osoby se sníženou soběstačností, které potřebují celodenní péči druhé osoby a tato potřebná péče jim nemůže být zajištěna v jejich domácnosti ani rodinnými příslušníky.

Mimo území města České Lípy je služba domovy pro seniory zajišťována v **Domově důchodců Sloup v Čechách, p. o.** Tato příspěvková organizace Libereckého kraje poskytuje rovněž službu domovy se zvláštním režimem (§50) pro osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách. Cílová skupina jsou muži trpící alkoholismem a psychickými poruchami, které neomezují klienta v dodržování pravidel bydlení.

Z nedostatku volné kapacity služby domovy pro seniory na území města Česká Lípa využívají obyvatelé města Česká Lípa služby **Domova pro seniory Doksy, p. o., Domova důchodců a domova s pečovatelskou službou Zákupy, p. o.** a službu **Domova pro seniory Sociálních služeb města Mimoň, p. o.**

Dalším poskytovatelem pobytových služeb mimo území města Česká Lípa je **Pampeliška o.p.s**. (Stráž pod Ralskem). Zařízení poskytuje službu domovy pro seniory (§49) a především službu domovy se zvláštním režimem pro osoby s chronickým duševním onemocněním (§50). Služba je poskytována seniorům postiženým Alzheimerovou nemocí či jinými druhy demence od 55 let.

Služba domovy se zvláštním režimem (§50) je rovněž poskytována v **Domově Potoky, Chřibská**. Zařízení poskytuje službu domovy se zvláštním režimem pro osoby starší 45 let, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického duševního onemocnění a jsou plně odkázány na pravidelnou pomoc jiné osoby, potřebují soustavnou péči a jejich snížená soběstačnost jim nadále neumožňuje setrvat v dosavadním prostředí ani za pomoci terénních sociálních služeb.

Terénní služby jsou na území města České Lípy poskytovány především formou pečovatelské služby a osobní asistence, sociálně aktivizačních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením, odborného poradenství.

Pečovatelskou službu (§ 40) pro občany České Lípy a spádových obcí zajišťují **Sociální služby města České Lípy, p. o.** Služby jsou poskytovány v domácím prostředí klientů, včetně obyvatel Domu s pečovatelskou službou, Penzionu s pečovatelskou službou, případně v bezbariérovém Středisku osobní hygieny (ambulantní služba). Cílem pečovatelské služby je zajistit základní životní potřeby, umožnit klientům setrvat co nejdéle doma v přirozeném prostředí.

Centrum pro zdravotně postižené Libereckého kraje, o.p.s., poskytuje pro cílovou skupinu seniorů na území České Lípy služby osobní asistence. Služba je určena osobám, které z důvodu zdravotního postižení, věku nebo chronického onemocnění) samostatně nezvládají běžné činnosti a aktivity každodenního života, chtějí tyto činnosti a aktivity zvládat sami. Organizace rovněž pro uvedenou cílovou skupinu zajišťuje odlehčovací služby (§44, forma terénní). Služba je určena osobám se zdravotním postižením, seniorům a osobám s těžkým chronickým onemocněním od 3 let věku, žijícím v Libereckém kraji, o které je jinak pečováno v jejich domácím prostředí k odlehčení pro pečující blízké osoby, které o tuto službu požádali a v rozsahu, který potřebují k nutnému odpočinku nebo realizaci svých potřeb a přání. Organizace nabízí pro cílovou skupinu sociální poradenství (§37, forma terénní a ambulantní), tlumočnické služby (§56) a půjčování kompenzačních pomůcek.

Sdružení tělesně postižených Česká Lípa, o.p.s. Sdružení poskytuje sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením (§66) a odborné poradenství (§37), včetně půjčování kompenzačních pomůcek. Cílovou skupinou jsou osoby s kombinovaným postižením, osoby se zdravotním postižením, rodiče s dětmi/ dítětem (především s poruchami autistického spektra), osoby sociálně slabé nebo ohrožené sociálním vyloučením ve věku od 7 do 80 let věku. Cílem služby odborného poradenství je zabránit vzniku nepříznivé sociální situace z důvodů neznalosti občanských práv a povinností a neznalostí dostupných služeb. K dispozici je bezplatné právní poradenství a odborné poradenství v odstraňování architektonických bariér. Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením napomáhají seniorům, osobám se zdravotním postižením, rodinám s dětmi a osobám s kombinovaným postižením k rozvoji nebo udržení osobních a sociálních schopností a dovedností a podporují jejich sociální začleňování. Rozvoj aktivit směřuje proti sociálnímu vyloučení - podporuje aktivní, smysluplné využití volného času osob v důchodovém věku, osob se zdravotním a kombinovaným postižením a rodin s dětmi.

Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR, oblastní odbočka Česká Lípa. Organizace poskytuje odborné sociální poradenství (§37) a sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením (§66) se zaměřením na osoby se zrakovým postižením. SONS ČR jako spolek sdružuje nejenom dospělé osoby se

zrakovým postižením ale také jejich průvodce (rodinu, přátelé). Mnohé z akcí a činností jsou určené nejenom pro osobu s postižením. Pořádají besedy ve školách i v prostorách spolku, kde „představují život ve tmě“.

Cílová skupina osoby se zdravotním postižením

Cílová skupina osob se zdravotním postižením je v území vnímána jako přirozený soubor dílčích podskupin (osoby s chronickým duševním onemocněním, osoby s chronickým onemocněním, osoby s jiným zdravotním postižením, osoby s kombinovaným postižením, osoby s mentálním postižením, osoby s tělesným postižením, osoby se sluchovým postižením, osoby se zrakovým postižením, osoby s poruchami autistického spektra apod.) v souladu s definicí zdravotního postižení, tak jak je obsažena v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. V § 3 písm. g) tohoto zákona je zdravotní postižení chápáno jako **„tělesné, mentální, duševní, smyslové nebo kombinované postižení, jehož dopady činí nebo mohou činit osobu závislou na pomoci jiné osoby“**.

Celkový počet osob se zdravotním postižením na území města Česká Lípa je vyjádřen pomocí počtu žadatelů/ příjemců příspěvku na péči, který je poskytován osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle zákona o sociálních službách při zvládání základních životních potřeb. Z poskytnutého příspěvku na péči pak tyto osoby hradí pomoc, kterou jim může dle jejich rozhodnutí poskytovat buď osoba blízká, asistent sociální péče, registrovaný poskytovatel sociálních služeb, dětský domov nebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu. **Celkový počet žadatelů/příjemců příspěvku na péči s bydlištěm v České Lípě (obci) činí 924[6].** Doplňujícím ukazatelem počtu osob se zdravotním postižením je počet osob čerpajících příspěvek na mobilitu (Předpis č. 329/2011 Sb.) Nárok na příspěvek na mobilitu má osoba starší 1 roku, která má nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „ZTP“ nebo „ZTP/P“, který byl přiznán podle předpisů účinných od 1. ledna 2014, opakovaně se v kalendářním měsíci za úhradu dopravuje nebo je dopravována a nejsou jí poskytovány pobytové sociální služby podle zákona o sociálních službách v domově pro osoby se zdravotním postižením, v domově pro seniory, v domově se zvláštním režimem nebo ve zdravotnickém zařízení ústavní péče. **Na území města Česká Lípa čerpá přípěvek na mobilitu celkem 60 osob ve věku do 18 let a 879 osob nad 18 let[7].**

Tabulka č. 8 Přehled žadatelů /příjemců příspěvku na péči s bydlištěm v České Lípě k 30. 6. 2015

Stupeň závislosti	Počet osob		Částka příspěvku na péči (Kč/měsíc)	
	do 18 let	nad 18 let	do 18 let	nad 18 let
I.	42	283	3 000	800
II.	40	294	6 000	4 000
III.	18	168	9 000	8 000
IV.	11	68	12 000	12 000
celkem	111	813		

Sociální služby pro cílovou skupinu osob se zdravotním postižením jsou poskytovány na území města Česká Lípa ve formě pobytové (rezidenční), terénní i ambulantní.

Denní a pobytové sociální služby, p. o. provozují dvě sociální služby pro osoby se zdravotním postižením, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení a jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Jde o sociální službu domovy pro osoby se zdravotním postižením (§ 48), která poskytuje pobytovou službu osobám s těžkým tělesným postižením (zejména osobám pohybujících se na invalidním vozíku). Druhou sociální službu provozuje prostřednictvím denního stacionáře (§ 46) pro osoby s mentálním postižením i v kombinaci s jiným postižením.

Dolmen o.p.s. Agentura pro chráněné bydlení poskytující terénní sociální službu podpora samostatného bydlení (§43) a pobytovou sociální službu chráněného bydlení (§51). Cílovou skupinou jsou osoby s mentálním postižením.

Fokus Liberec o. p. s, poskytuje služby chráněného bydlení (§51), podporu samostatného bydlení osobám s duševním onemocněním (§43) a sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením a seniory (§66).

[6] Údaje k 30. 6. 2015, zdroj databáze Úřadu práce ČR
[7] Údaje k 30. 9. 2015, zdroj databáze Úřadu práce ČR

Nemocnice s poliklinikou Česká Lípa, a. s. poskytuje sociální služby ve zdravotnickém zařízení ústavní péče (§52). Tato lůžka sociální hospitalizace jsou určena pro pobyt osob ve zdravotnickém zařízení z jiných než zdravotních důvodů, kdy vzhledem ke zdravotnímu stavu není schopen se obejít bez pomoci jiné osoby a nemůže být propuštěn, a to do doby, než je mu zabezpečena pomoc jiné osoby. V současné době je kapacita 5 lůžek.

Další pobytové služby využívané obyvateli České Lípy leží mimo území města Česká Lípa.

Domov Sluneční dvůr, p. o. v Jestřebí, který poskytuje pobytové sociální služby dospělým osobám se sníženou soběstačností z důvodů zdravotního postižení (§48 – domovy pro osoby se zdravotním postižením). Cílovou skupinou jsou osoby, které mají sníženou soběstačnost z důvodu mentálního postižení popřípadě dalšího přidruženého postižení. Zařízení bylo zařazeno do projektu „Transformace poskytování sociálních služeb“, který je realizovaný Ministerstvem práce a sociálních věcí ve spolupráci s kraji ČR.

Diakonie Dubá, Centrum sociální rehabilitace, pobytová služba sociální rehabilitace (§70). Sociální rehabilitace směřuje k budoucímu samostatnému životu osoby se zdravotním postižením, a to buď ve vlastním bezbariérovém bytě či jiném vhodném zařízení, které bude dosaženou samostatnost nadále podporovat. V zařízení poskytována pečovatelská služba (§40) pro okruh klientů sociální rehabilitace.

Terénní a ambulantní služby - smyslem služeb je umožnit osobám se zdravotním postižením setrvání v přirozeném prostředí.

Osobní asistence (§39) je terénní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Osobní asistence je na území města poskytována **Centrem pro zdravotně postižené Libereckého kraje, o.p.s.** Služba je poskytována bez časového omezení, v přirozeném sociálním prostředí osob a při činnostech, které osoba potřebuje. Je určena osobám, které z výše uvedených důvodů samostatně nezvládají běžné činnosti a aktivity každodenního života a chtějí tyto činnosti a aktivity zvládat sami a potřebují individuální fyzickou a psychickou podporu jiné osoby, která jim pomůže vytvořit vhodné podmínky a prostředí pro jejich samostatné zvládnutí. Sociální služba je poskytována osobám od 3 let věku. Organizace rovněž pro uvedenou cílovou skupinu zajišťuje odlehčovací služby (§44, terénní forma). Služba je určena osobám se zdravotním postižením, seniorům a osobám s těžkým chronickým onemocněním od 3 let věku, žijícím v Libereckém kraji, o které je jinak pečováno v jejich domácím prostředí, k odlehčení pro pečující blízké osoby, které o tuto službu požádali a v rozsahu, který potřebují k nutnému odpočinku nebo realizaci svých potřeb a přání. Dále poskytovatel nabízí odborné sociální poradenství (§37, terénní a ambulantní), tlumočnické služby (§56) a půjčování kompenzačních pomůcek.

Pečovatelská služba (§40) je terénní nebo ambulantní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba poskytuje ve vymezeném čase v domácnostech osob a v zařízeních sociálních služeb vyjmenované úkony. Pečovatelskou službu na území města České Lípy zajišťují **Sociální služby města České Lípy, p. o.** Je poskytována osobám s jiným zdravotním postižením.

Středisko pro ranou péči Liberec, o.p.s. poskytuje v území 2 registrované sociální služby rodinám dětí s postižením či ohrožením vývoje. Jedná se o ranou péči (§54) a sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (§65). Raná péče je určena pro rodiny se zrakovým, mentálním, pohybovým a kombinovaným postižením, poruchami autistického spektra nebo ohrožením vývoje od narození do 7 let věku. Služby jsou nejčastěji poskytované především terénní formou, kdy odborné konzultace probíhají přímo v rodině dítěte. Služba je zaměřena na podporu vývoje dítěte tak, aby dokázalo plně využít všechny své možnosti, schopnosti a nadání a aby rodina mohla žít plnohodnotný život ve své komunitě. Sociálně aktivizační služby jsou určeny dětem s poruchami autistického spektra či podezřením na tyto poruchy od narození do 10 let věku. Oproti rané péči jsou služby poskytovány především ambulantní formou. Rodinám jsou nabízeny např. tyto programy: skupinové a individuální nácviky sociálních dovedností, komunikace a hry, podpora komunikace rodič x dítě, vzdělávání rodičů, rodičovské skupiny, herní skupiny pro děti předškolního a mladšího školního věku atd. Cílem služby je maximálně podpořit vývoj dítěte s postižením a zároveň podpořit rodinu jako celek. Obě služby mají za cíl zamezit sociálnímu vyloučení dětí a jejich rodin a maximálně podpořit jejich integraci.

Sdružení tělesně postižených Česká Lípa, o.p.s. Sdružení poskytuje sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením (§66) a odborné poradenství (§37), včetně půjčování kompenzačních pomůcek. Cílovou skupinou jsou osoby s kombinovaným postižením, osoby se zdravotním postižením, rodiče s dětmi/ dítětem (především s poruchami autistického spektra), osoby sociálně slabé nebo ohrožené sociálním vyloučením ve věku od 7 do 80 let věku. Cílem služby odborného poradenství je zabránit vzniku nepříznivé

sociální situace z důvodů neznalosti občanských práv a povinností a neznalostí dostupných služeb. K dispozici je bezplatné právní poradenství a odborné poradenství v odstraňování architektonických bariér. Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením napomáhají seniorům, osobám se zdravotním postižením, rodinám s dětmi a osobám s kombinovaným postižením k rozvoji nebo udržení osobních a sociálních schopností a dovedností a podporují jejich sociální začleňování. Rozvoj aktivit směřuje proti sociálnímu vyloučení - podporuje aktivní, smysluplné využití volného času osob v důchodovém věku, osob se zdravotním a kombinovaným postižením a rodin s dětmi.

Rytmus Liberec, o.p.s. poskytuje služby sociální rehabilitace (§70). Jednou z metod, kterou využívá je podporované zaměstnávání. Cílovou skupinou jsou osoby se zdravotním znevýhodněním, které potřebují dlouhodobou podporu při rozvoji dovedností směřující k získání a udržení zaměstnání na otevřeném trhu práce.

Jedná se o posílení osobních kompetencí, schopností a dovedností člověka tak, aby mohl využívat běžné společenské zdroje a fungovat v přirozeném prostředí, zejména v oblasti zaměstnání a návazně pak i ve všech dalších oblastech kulturního a společenského života.

Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR, oblastní odbočka Česká Lípa. Organizace poskytuje odborné sociální poradenství (§37) a sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením (§66) se zaměřením na osoby se zrakovým postižením. SONS ČR jako spolek sdružuje nejenom dospělé osoby se zrakovým postižením ale také jejich průvodce (rodinu, přátelé). Mnohé z akcí a činností jsou určené nejenom pro osobu s postižením. Pořádají besedy ve školách i v prostorách spolku, kde představují„život ve tmě“.

Tyfloservis, o.p.s. Organizace poskytuje služby sociální rehabilitace (§70) pro osoby se zrakovým postižením terénní i ambulantní formou. Služby jsou zaměřeny na rehabilitaci zraku (výběr a doporučování speciální oční optiky, nácvik práce s optickými pomůckami), jednorázové intervence, kurzy sociální rehabilitace, osvětu veřejnosti o problematice zrakového postižení.

TyfloCentrum Liberec o.p.s. poskytuje sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením (§ 65) a průvodcovské a předčitatelské služby (§ 42). Cílovou skupinou jsou osoby s kombinovaným postižením - dospělé osoby s kombinovaným tělesným nebo smyslovým postižením, z nichž jedno je těžké zrakové postižení. Osoby se zrakovým postižením - dospělé osoby s těžkým zrakovým postižením, jako je těžce slabý zrak, praktická a úplná nevidomost.

Anděl Strážný, z. ú., poskytuje v území služby tísňové péče ve formě mobilní a domácí. Tísňová péče (§ 41) je terénní služba, kterou se poskytuje nepřetržitá distanční hlasová a elektronická komunikace s osobami vystavenými stálému vysokému riziku ohrožení zdraví nebo života v případě náhlého zhoršení jejich zdravotního stavu nebo schopností.

<u>Hospicová péče</u>

Hospicová péče je specifickou kapitolou služeb, která se dotýká všech cílových skupin v procesu komunitního plánování. S ohledem na charakter poskytovaných služeb, návaznost na služby sociální péče a zdravotnictví je pro účely komunitního plánování uvedena u cílových skupin senioři a osoby se zdravotním postižením.

Podle definice Rady Evropy je paliativní péče aktivní, na kvalitu života orientovaná péče, poskytovaná nemocným, kteří trpí nevyléčitelnou chorobou v pokročilém nebo terminálním stádiu. Jejím cílem není primárně vyléčení pacienta či prodloužení jeho života, ale prevence a zmírnění bolesti a dalších tělesných i duševních strádání, zachování pacientovy důstojnosti a podpora jeho blízkých.

Poskytovatelem hospicové služby na území města Česká Lípa je **Hospicová péče sv. Zdislavy, o.p.s.** Hospicová péče je poskytována formou čtyř Rodinných pokojů, které jsou součástí oddělení Následné péče (LDN) v Nemocnici s poliklinikou Česká Lípa, a.s. Služby Rodinného pokoje jsou určeny pacientům v terminálním stavu (umírajícím) a jejich rodinným příslušníkům nebo blízkým, kteří nemají možnost postarat se o umírajícího doma, ale zároveň s ním chtějí v jeho posledních dnech života být. Prostředí Rodinných pokojů nabízí příjemné a vybavené zázemí pro pacienta i doprovázející.

Služba nabízí:

a) psychosociální pomoc – doprovázení pacienta i jeho blízkých
b) možnost využití dobrovolníků hospicové péče – společnost pro pacienta
c) navazující služby Poradny Zdislava (§37) – poradenství sociální pracovnice, péče spolupracujícího psychologa, zprostředkování kontaktu duchovního jakékoli církve

Mimo území města České Lípy využívají obyvatelé hospicovou službu v zařízení Hospic sv. Štěpána, občanské sdružení v Litoměřicích. Zařízení poskytuje nejen hospicovou službu včetně odborného sociálního poradenství (§37), ale i sociální a odlehčovací lůžka (§44, odlehčovací služba).

Dobrovolnictví

Dobrovolnictví je na území města Česká Lípa poskytováno dle požadavků Zákona o dobrovolnické službě 198/2002 Sb.

Dobrovolnické centrum ADRA, o.p.s., nabízí dobrovolnické služby v zařízeních pro seniory (spolupráce s domovy pro seniory), individuální dobrovolnictví v domácnostech seniorů, dobrovolnické služby ve zdravotnických zařízeních (domovy pro mentálně postižené, denní stacionáře, Nemocnice s poliklinikou v České Lípě). Cílem dobrovolnické činnosti je aktivizace seniorů a zdravotně postižených, zprostředkování kontaktu s veřejným děním aktivní i pasivní formou.

Od roku 2014 nabízí dobrovolnickou činnost **Dobrovolnické centrum Farní charity Česká Lípa.** Do aktivit v rámci Dobrovolnického centra jsou zapojeni jednotlivci různého věku. Dobrovolnické aktivity vykonávají v Centru pro pěstounské rodiny, kde se setkávají s dětmi umístěnými do pěstounské péče, dále pak v odpoledním klubu pro mládež Koule. Další dobrovolníci se podílejí na aktivitách v rámci programu Erasmus+.

Spolková činnost a aktivity příspěvkových organizací města Česká Lípa pro cílovou skupinu seniorů a osob se zdravotním postižením

V území je bohatě rozvinuta spolková činnost pro osoby se zdravotním postižením, pro seniory, osoby s chronickým, případně onkologickým onemocněním. Své aktivity nabízejí:

Českolipská Vesna, o. s. – klub onkologických pacientů a jejich přátel

ROSKA Česká Lípa

Revma Liga v ČR, Klub v České Lípě

Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR (Spolek neslyšících)

Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR, o. s. - základní organizace Česká Lípa

Svaz tělesně postižených v ČR, o. s. místní organizace Česká Lípa

Pro cílovou skupinu seniorů je provozován v prostorách Komunitního centra ve Školní ul. **Klub důchodců**. Klub zajišťuje společenské, kulturní a jiné zájmové činnosti. Pořádá přednášky různého charakteru, kulturní akce, taneční zábavy, turnaje a zájezdy po území ČR.

V prostorách pobočky Městské knihovny na Špičáku je pro seniory provozován **Otevřený Klub 60+**, který seniorům nabízí pravidelný vzdělávací, kulturní i relaxační program, včetně cvičení pro seniory. Pro kategorii 55+ dále knihovna nabízí Virtuální univerzitu 3. věku, která probíhá v hlavní budově knihovny na náměstí T. G. Masaryka.

Cílová skupina osoby v sociální nouzi

Za osoby v sociální nouzi v rámci procesu komunitního plánování města Česká Lípa i pro účely tohoto komunitního plánu rozumíme skupinu osob sociálně vyloučených, případně ohrožených sociálním vyloučením.

Mezi osoby v sociální nouzi řadíme rodiny s dětmi, případně mládež do 26 let ohroženou nežádoucími jevy nebo žijící v znevýhodněném prostředí, osoby, které se ocitli v krizi, osoby, které vedou rizikový způsob života, nebo jsou tímto způsobem života ohroženy, osoby bez přístřeší, osoby užívající návykové látky, ale i národnostní menšiny. Jedná se o druhově velmi různorodou skupinu osob, kterou spojují následující problémy: dlouhodobá nezaměstnanost a z ní vyplývající existenční závislost jedinců případně celých rodin na sociálních dávkách, předluženost, dluhy na nájemném a energiích, nízká úroveň bydlení, případně ztráta bydlení, absence hygienických návyků. Dalšími spojujícími problémy jsou nízká úroveň vzdělání, druhotná negramotnost, narůstající kriminalita, gamblerství, lichva. V konečném důsledku se tyto osoby ocitají na pokraji společnosti, a pro své návyky a způsob života se dostávají do konfliktu s většinovou společností.

Na podporu cílové skupiny osob v sociální nouzi jsou zaměřeny služby sociální prevence. Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před

vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů. Služby sociální prevence jsou poskytovány na území města Česká lípa ve formě pobytové, terénní i ambulantní.

Osoby v sociální nouzi - národnostní menšiny

Dle Analýzy sociálně vyloučených lokalit a dostupnosti sociálních služeb prevence v těchto lokalitách v Libereckém kraji (2013) se na území České Lípy nacházelo v roce 2013 celkem sedm míst, které lze označit za vyloučené lokality, ve kterých dochází ke kumulaci výše uvedených problémů. Jedná se o tyto lokality:

Dubice - Svojsíkova stezka, kde se nachází ubytovna „N-centrum" v majetku města. V ulicích Mánesova a Dubická se nacházejí byty ve vlastnictví města. Jedná se o objekty nazývané jako tzv. „Parlament a Senát". Město Česká Lípa nabízí ubytování v těchto městských bytech za nájemné ve výši 46,23 Kč/ m2. Na ubytovně N centrum je nájemné 0,- Kč, platí se zálohy na energie dle počtu osob. Pro obě tyto možnosti ubytování platí řádná pravidla, která jsou pro všechny stejná.

Svárov, ul. Česká – ubytovna „U mlékáren", která je v soukromém vlastnictví.

Jiráskova ulice – původně se v lokalitě nacházely dva objekty označené za vyloučené lokality. Nyní se jedná jeden dům v osobním vlastnictví, kde majitelé pronajímají byty romským rodinám. Často se jedná o vícečetné romské rodiny.

Ojediněle jsou soukromé byty pronajímány romským rodinám i v jiných lokalitách, na všech sídlištích. Dle Zprávy o stavu romské menšiny v kraji za rok 2014 vydané Libereckým krajem v roce se nejedná o vyloženě romské lokality, je zde zaznamenána přítomnost i neromských rodin. Osoby v sociální nouzi vyhledávají především cenově dostupné bydlení s ohledem na možnost úhrady ze sociálních dávek. Jsou ochotni žít i na ubytovnách, kde je kvalita bydlení na velmi nízké úrovni, ale z důvodu předchozího zadlužení u pronajímatelů bytů nemají jinou možnost. Další možností jsou byty ve vlastnictví soukromých společností (CPI byty), které jsou pro osoby ohrožené sociální nouzí vzhledem požadavkům obtížně dosažitelné (potvrzení o příjmu).

Tabulka č. 9 Kvalifikovaný odhad počtu příslušníků romské menšiny v kraji v roce 2014/ z toho odhad počtu sociálně vyloučených Romů

Území	Počet osob	z toho vyloučených
Město Česká Lípa	800	640
Českolipsko*	2500	1875
Liberecký kraj	16350	10345

**Českolipsko zahrnuje území Česká Lípa, Doksy, Mimoň, Ralsko, Stráž pod Ralskem, Zákupy*
Zdroj: Zpráva o stavu romské menšiny v kraji za rok 2014 (Liberecký kraj, schváleno Radou Libereckého kraje, dne 3. března 2015 usnesením č. 279 /15/ RK)

Město Česká Lípa má zřízen Odbor sociálních věcí a zdravotnictví (OSVaZ). OSVaZ v rámci sociální práce vyhledává osoby ohrožené hmotnou nouzí, nebo které se již ve stavu hmotné nouze nacházejí, informuje je o možných postupech řešení a zapojuje je do řešení sociální situace. Jeho prostřednictvím je zajištěna poradenská činnost romskému obyvatelstvu a koordinace aktivit na tomto úseku (podpora sociálních programů, granty).

Česká Lípa má zřízenu pozice romského poradce. Smyslem je zajišťování komunikace a dalších vztahů romských komunit na území regionu s orgány správy, samosprávy a jinými orgány a organizacemi vč. návrhů příslušných opatření směřujících k včlenění romských komunit do sociálních vazeb měst a obcí, provádění potřebné poradenské a konzultační činnosti k romské problematice, řešení zásadních problémů romských komunit v oblasti občanského soužití, zaměstnanosti, vzdělání sociální apod.

V rámci romského poradenství vykonává činnosti v terénu terénní pracovník. Jeho činnost je realizována za finanční podpory Úřadu vlády ČR a Rady vlády pro záležitosti romské menšiny. Město Česká Lípa využívá možností podpory v rámci programu podpory od roku 2001.

Prostřednictvím OSVaZ je zajištěn výkon funkce sociálního kurátora pro dospělé při péči o osoby ohrožené sociálním vyloučením.

Osoby v sociální nouzi – matky s dětmi v tísni, osoby bez přístřeší

Pro osoby bez přístřeší jsou na území města Česká Lípa poskytovány pobytové služby (§57) azylové domy dvěma poskytovateli.

Příspěvková organizace města Sociální služby města České Lípy, p. o. provozuje službu azylové domy ve dvou zařízeních. Obě zařízení se nachází v městské části Dubice. V Dubické ulici se nachází **Dům humanity**, poskytující služby mužům a ženám nad 18 let. **Dům rychlé pomoci** poskytuje služby osamělým rodičům nebo zákonným zástupcům s dětmi v nepříznivé sociální situaci**.** Posláním služby je poskytovat lidem, kteří nejsou schopni řešit svou nepříznivou sociální situaci spojenou se ztrátou bydlení, dočasné ubytování, pomoc a podporu ve snaze aktivně řešit jejich problémy tak, aby byli schopni se znovu začlenit do běžného života ve společnosti.

V lokalitě Dubice (Dubická ulice) poskytuje sociální službu azylové domy **Farní charita Česká Lípa, zařízení Azylový dům Jonáš**. Cílovou skupinou jsou oběti domácího násilí, osoby bez přístřeší, rodiny s dítětem/dětmi. V místě je rovněž poskytována služba nízkoprahového zařízení „Koule" pro děti a mládež.

Farní charita Česká Lípa provozuje sociální ubytovnu Dobranov. Sociální ubytovna se nachází ve spádové obci Dobranov. Je určena celým rodinám s dětmi nebo matkám s dětmi, případně i jednotlivcům, které tíží bytová tíseň, a to na neomezeně dlouhou dobu. Pro rodiny s dětmi jsou na ubytovně poskytovány sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (§65).

Centrum pro zdravotně postižené Libereckého kraje, o. p. s., nabízí v rámci pověření k sociálně právní ochraně komplexní terénní a ambulantní pomoc ohroženým rodinám s dětmi. Posláním je ochrana práv a potřeb dětí v rodinách v evidenci sociálně – právní ochrany, kde rodiče bez pomoci a podpory odborníků nejsou schopni vytvořit svým dětem podmínky a šance do života, které mají děti vyrůstající ve funkčních neohrožených rodinách. Služba je poskytována dle zákona č. 359/1999 Sb. Zákon o sociálně-právní ochraně dětí.

Osoby v sociální nouzi - osoby ohrožené závislostí na návykových látkách

V regionu Českolipska realizuje Most k naději (spolek) služby Kontaktního centra (§59) - nízkoprahová zařízení poskytující ambulantní a terénní služby cílové skupině - **osobám (od 15 let) ohroženým závislostmi**, **závislým a problémovým uživatelům návykových látek, včetně alkoholu, ale také experimentátorům s návykovými látkami.**

Cílem služby je snižování sociálních a zdravotních rizik spojených se zneužíváním návykových látek. Poskytuje dle zákona 108/2006 Sb. tyto základní činnosti:

a) sociálně terapeutické činnosti,
b) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí,
c) poskytnutí podmínek pro osobní hygienu.

Konkrétně se jedná o poskytování **poradenství** (individuální, předléčebné, rodinné)**, krizovou intervenci,** sociálně-zdravotně-právní poradenství, delegace k další odborné pomoci - zprostředkování léčby závislosti. Screeningové testování na protilátky na HIV, hepatitidy B, C.

Osoby v sociální nouzi – osoby vyhledávající intervenční a psychosociální služby, odborné poradenství

Centrum intervenčních a psychosociálních služeb Libereckého kraje, p. o. poskytuje osobám v sociální nouzi služby §37 odborného sociálního poradenství zaměřené především na navrácení kompetencí osobám v obtížné životní situaci (a služby dle § 60a - služby intervenčního centra, zaměřené na pomoc osobám ohroženým domácím násilím, které může probíhat i mezi blízkými lidmi (manželé, partneři, rodiče, děti apod.).

Odborné sociální poradenství pro cílovou skupinu na území poskytují na území města:

Déčko Liberec z. s. Občanská poradna v Liberci je členem Asociace občanských poraden. Poradna je místem bezplatné, diskrétní, nezávislé a nestranné pomoci lidem, kteří se dostanou do obtížné životní situace, a z neznalosti svých práv a povinností či dostupných služeb, neumí svá práva účinně projevit. Poradna poskytuje odborné sociální poradenství (§37).

Poradna při finanční tísni, o.p.s., pobočka Ústí nad Labem. Výjezdní poradna, která ve spolupráci s městem Česká Lípa poskytuje poradenství v budově obecního živnostenského úřadu v České Lípě. Cílem je pomáhat dlužníkům hledat řešení v situaci, kdy jim v důsledku neschopnosti splácet dluhy hrozí sociální vyloučení. Zároveň vyvíjí informační a osvětovou činnost mezi potenciálními dlužníky a přispívá k principům zodpovědného půjčování a úvěrování**.**

Adra, o.p.s. poskytuje služby odborného poradenství v **Informačním centru pro rodiny ve finanční tísni** v sídle organizace (ul. Československé armády).

Cílová skupina děti a mládež

Na území České Lípy je pro cílovou skupinu poskytována sociální služba **Farní charitou Česká Lípa**. Jedná se o „Klub Koule“ nízkoprahové zařízení pro děti a mládež ve věku od 6 do 26 let (§62). Cílem práce s klienty je získání sebedůvěry, samostatnosti a odpovědnosti za vlastní chování, prevence před sociálně-patologickými jevy s následným sociálním vyloučením. Organizace nabízí mimo jiné doučování dětí se sociálním znevýhodněním a volnočasové aktivity. Na ubytovně v Dobranově poskytuje pro rodiny s dětmi ohroženými sociálním vyloučením sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (§65).

Centrum pro zdravotně postižené Libereckého kraje, o. p. s., nabízí v rámci pověření k sociálně právní ochraně komplexní terénní a ambulantní pomoc ohroženým rodinám s dětmi. Posláním je ochrana práv a potřeb dětí v rodinách v evidenci sociálně – právní ochrany, kde rodiče bez pomoci a podpory odborníků nejsou schopni vytvořit svým dětem podmínky a šance do života, které mají děti vyrůstající ve funkčních neohrožených rodinách. Služba je poskytována dle zákona č. 359/1999 Sb. Zákon o sociálně – právní ochraně dětí.

Sociální služby města České Lípy p. o. Pečovatelská služba (§40) je nabízena rodinám, kde se narodilo současně 3 a více dětí tak, aby tato rodina měla čas na péči o své děti. Poskytování služeb je profesionální, důstojné a vychází z potřeb každého klienta a umožňuje rodinám péči o vícerčata.

Město Česká Lípa. Odbor sociálních věcí a zdravotnictví (OSVaZ) vykonává přenesenou působnost v oblasti sociálně-právní ochrany dětí. V rámci samostatné působnosti je prostřednictvím OSVaZ, z prostředků města Česká Lípa, ve vyloučené lokalitě Dubice v České Lípě realizován projekt klubovny PARAMISA. Projekt je zaměřen na podporu dětí pocházejících ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí. Cílová skupina jsou děti ve věku od 4 let do ukončení základního vzdělávání. PARAMISA nahrazuje dětem předškolní zařízení v dopoledních hodinách a v odpoledních hodinách pak pro starší děti zabezpečuje zájmové aktivity a přípravu na školu. Projekt je realizován od roku 2003.

DDM Libertin, příspěvková organizace města České Lípy neposkytuje registrované sociální služby, jeho aktivity doplňují uvedené sociální služby. Organizace poskytuje veřejné společenské, sportovní a informační služby, vzdělávací komunitní aktivity pro širokou veřejnost i speciální skupiny dle požadavků, centrum pro volný čas dětí. Nabízí zájmové útvary pro předškoláky, školáky, mládež i dospělé.

Městská knihovna Česká Lípa, příspěvková organizace Města Česká Lípa neposkytuje registrované sociální služby, její aktivity však mohou být doplňujícím faktorem, který může podpořit sociální inkluzi a začleňování. Děti a mládež poznávají knihovnu v průběhu školní docházky (velmi úzká a intenzivní spolupráce se všemi školami na území města CL) i při kulturních a zábavných projektech pro veřejnost, zejména pro celé rodiny. Pro cílovou skupinu se Městská knihovna profiluje jako instituce otevřená všem, bez rozdílu. Trávení volného času dětí a mládeže v jejích prostorách není podmíněno registrací a poplatky.

Tabulka č. 10 Přehled poskytovatelů sociálních služeb na území města Česká Lípa dle druhů sociálních služeb (dle zákona 108/ 2006 Sb.)

Paragraf	Název služby	Název poskytovatele	ID	Zřizovatel	Cílová skupina dle registru sociálních služeb	Pozn.
§37	odborné sociální poradenství	Centrum intervenčních a psychosociálních služeb, p.o.	4337287	LK	Děti ve věku 6 – 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, oběti domácího násilí, OZP, senioři, osoby v krizi, osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto ohroženy, rodiny s dětmi	Poradna pro rodinu a mezilidské vztahy
		Centrum pro zdravotně postižené Libereckého kraje, o.p.s.	1840164	NNO	Osoby s chronickým duševním onemocněním, osoby s chronickým onemocněním, osoby s jiným zdravotním postižením, osoby s kombinovaným postižením, osoby s mentálním postižením, osoby s tělesným postižením, osoby se sluchovým postižením, osoby se zdravotním postižením, osoby se zrakovým postižením, senioři	
		Déčko Liberec z. s.	9813481	NNO	Děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, imigranti a azylanti, oběti domácího násilí, oběti obchodu s lidmi, oběti trestné činnosti, osoby bez přístřeší, osoby do 26 let věku opouštějící školská zařízení pro výkon ústavní péče, osoby komerčně zneužívané, osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách, osoby s chronickým duševním onemocněním, osoby s chronickým onemocněním, OZP, osoby v krizi, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy, pachatelé trestné činnosti, rodiny s dítětem/dětmi, senioři, etnické menšiny	
		Hospicová péče Svaté Zdislavy	9543067	NNO	Osoby s jiným zdravotním postižením, osoby v krizi, senioři	Rodinné pokoje, Poradna Zdislava
		Sdružení tělesně postižených Česká Lípa, o.p.s.	5885989	NNO	Osoby s kombinovaným postižením, osoby se zdravotním postižením	
		Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR, odbočka Česká Lípa	2500401	NNO	Osoby se zrakovým postižením	
§39	osobní asistence	Centrum pro zdravotně postižené Libereckého kraje, o.p.s.	7559709	NNO	Osoby s chronickým duševním onemocněním, osoby s chronickým onemocněním, osoby s jiným zdravotním postižením, osoby s kombinovaným postižením, osoby s mentálním postižením, osoby s tělesným postižením, osoby se sluchovým postižením, osoby se zdravotním postižením, osoby se zrakovým postižením, senioři	
§40	pečovatelská služba	Sociální služby města České Lípy, p. o.	1410170	město CL	Senioři, osoby s jiným zdravotním postižením, rodiny s dítětem/ dětmi	
§41	tísňová péče	Anděl Strážný, z. ú.	8384795	NNO	Osoby s chronickým onemocněním, osoby s jiným zdravotním postižením, osoby s kombinovaným postižením, osoby s mentálním postižením, osoby s tělesným postižením, osoby se sluchovým postižením, osoby se zdravotním postižením, osoby se zrakovým postižením, osoby v krizi, senioři	
§42	průvodcovské a předčitatelské služby	TyfloCentrum Liberec o.p.s.	2877890	NNO	Osoby s kombinovaným postižením, osoby se zrakovým postižením	
§43	podpora samostatného bydlení	Dolmen o.p.s. Agentura pro chráněné bydlení	4353078	NNO	Osoby s mentálním postižením	
		Fokus Liberec o.p.s.	3596108	NNO	Osoby s chronickým duševním onemocněním	
§44	odlehčovací služby	Centrum pro zdravotně postižené Libereckého kraje, o.p.s.	1656576	NNO	Osoby s chronickým duševním onemocněním, osoby s chronickým onemocněním, osoby s jiným zdravotním postižením, osoby s kombinovaným postižením, osoby s mentálním postižením, osoby s tělesným postižením, osoby se sluchovým postižením, osoby se zdravotním postižením, osoby se zrakovým postižením, senioři	
§46	denní stacionáře	Denní a pobytové služby, p. o.	2293541	LK	Osoby s mentálním postižením i v kombinaci s jiným postižením	
§48	domovy pro OZP	Denní a pobytové služby, p. o.	2038560	LK	Osoby s těžce tělesným postižením – pohybující se převážně na invalidním vozíku	
§49	domovy pro seniory	Sociální služby města České Lípy, p. o.	8788790	město CL	Senioři	
§51	chráněné bydlení	Dolmen, o.p.s. Agentura pro chráněné bydlení	5227172	NNO	Osoby s mentálním postižením	

		FOKUS Liberec o.p.s.	3865693	NNO	Osoby s chronickým duševním onemocněním	
§52	sociální služby poskyt. ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	Nemocnice s poliklinikou Česká Lípa, a. s.		LK	Osoby se zdravotním postižením, senioři	
§54	raná péče	Středisko pro ranou péči Liberec, o.p.s.	3959325	NNO	Služba je poskytována rodinám s dětmi se zrakovým, mentálním, pohybovým a kombinovaným postižením, poruchami autistického spektra nebo ohrožením vývoje.	
§56	tlumočnické služby	Centrum pro zdravotně postižené Libereckého kraje, o.p.s.	2453453	NNO	Osoby s kombinovaným postižením osoby se sluchovým postižením	
§57	azylové domy	Farní charita Česká Lípa	1297986	církve *	Oběti domácího násilí, osoby bez přístřeší, rodiny s dítětem/dětmi	Azylový dům Jonáš
		Sociální služby města České Lípy, p. o.	6732891	město CL	Osoby bez přístřeší	Dům humanity
		Sociální služby města České Lípy, p. o.	8170444	město CL	Osoby bez přístřeší	Dům rychlé pomoci
§59	kontaktní centra	Most k naději	3801846	NNO	Osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách	K-centrum
§60a	intervenční centra	Centrum intervenčních a psychosociálních služeb Libereckého kraje, p. o.	1701584	LK	Oběti domácího násilí	
§62	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	Farní charita Česká Lípa	6790491	církve *	Děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy	Klub KOULE
§65	sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Farní charita Česká Lípa	2925974	církve *	Rodiny s dětmi	Startér, ubytovna Dobranov
		Středisko pro ranou péči Liberec, o.p.s.	4823957	NNO	Služba je poskytována rodinám dětí s poruchami autistického spektra, případně s podezřením na poruchu autistického spektra	
§66	sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se ZP	FOKUS Liberec o.p.s.	8000499	NNO	Osoby s chronickým duševním onemocněním	
		Sdružení tělesně postižených Česká Lípa, o.p.s.	9072226	NNO	Osoby s kombinovaným postižením, osoby se zdravotním postižením, rodiny s dítětem/dětmi	
		Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR, odbočka Česká Lípa	2026800	NNO	Osoby se zrakovým postižením	
		TyfloCentrum Liberec o.p.s.	6756200	NNO	Osoby s kombinovaným postižením, osoby se zrakovým postižením	
§69	terénní programy	Most k naději	8306216		Osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách	
§70	sociální rehabilitace	Diakonie Dubá	1372957	NNO	Osoby s tělesným postižením, osoby se zdravotním postižením, osoby se zrakovým postižením	Centrum sociální rehabilitace
		Rytmus Liberec, o.p.s.	2527518	NNO	Osoby s chronickým duševním onemocněním, osoby s jiným zdravotním postižením, osoby s kombinovaným postižením, osoby s mentálním postižením	
		Tyfloservis, o.p.s.	3843439	NNO	Osoby s kombinovaným postižením, osoby se zrakovým postižením	

*****Církve a náboženské společnost

A. 4 Popis situace v navazujících oblastech

Kapitola zahrnuje popis oblastí, které souvisí se sociálními službami, ale především s celkovou kvalitou života jednotlivých cílových skupin i dalších obyvatel města České Lípy.

Zdravotnictví

Dominantním subjektem poskytujícím zdravotní péči na území města je Nemocnice s poliklinikou Česká Lípa, a.s., jejímž zřizovatelem je Liberecký kraj. Zdravotnické zařízení poskytuje ambulantní i lůžkovou péči. Nemocnice s poliklinikou Česká Lípa, a. s. v současné době provozuje 347 akutních lůžek, 6 lůžek DIOP (Dlouhodobá intenzivní ošetřovatelská péče) a 122 lůžek následné péče. V současné době poskytuje 5 lůžek se registrovanou sociální službou dle §52 zákona 108/2006 Sb. o sociálních službách. Jedná se o pobytovou sociální službu, která má zajišťovat kromě ubytování, stravy a hygieny také další základní činnosti jako například pomoc při obstarávání osobních záležitostí a komunikaci vedoucí k uplatnění práv a oprávněných zájmů. Služba je hrazena uživatelem služby. Na rok 2016 je plánováno zvýšení počtu lůžek pro sociální hospitalizaci na 18.

Na území města jsou rovnoměrně rozmístěny ordinace pediatrů, praktických, odborných i zubních lékařů, převážně v soukromých objektech. Některé ordinace jsou velmi obtížně dostupné pro osoby se zdravotním postižením a seniory - bariérovost objektů a nedostatek parkovacích míst. Řešení nedostatku volných kapacit v ordinacích lékařů není náplní tohoto dokumentu.

Školství

Město Česká Lípa je zřizovatelem 19 příspěvkových školských zařízení (mateřské a základní školy).

V každé vyloučené lokalitě viz str. 13 (osoby v sociální nouzi) se nachází minimálně jedna mateřská škola, která je dobře dostupná i romským rodinám. Dle Analýzy sociálně vyloučených lokalit mají romští rodiče minimální zájem zařadit děti do předškolního zařízení. Dle odhadů, předškolní zařízení navštěvuje pouze 10 % romských dětí (Analýza sociálně vyloučených lokalit a dostupnosti sociálních služeb prevence v těchto lokalitách v Libereckém kraji, 2013). Zásadní příčiny toho, proč romské děti nenavštěvují předškolní zařízení, jsou shledávány v jejich neochotě organizovat si činnost v rodině, plnit si povinnosti a dodržovat určitý řád, např. neochota vstát a vypravit dítě do mateřské školy. V některých případech se jedná i o špatné finanční zajištění, kdy se stává návštěva mateřské školy příliš finančně nákladnou.

V České Lípě rovněž existuje i přípravná třída. Jedná se o ZŠ Špičák I. v České Lípě, kde přípravná třída je zřizována již 17. rokem. V roce 2014 byly zřízeny dvě třídy, které navštěvuje 25 dětí. Romští rodiče přípravné třídy využívají.

Pro děti se specifickými vzdělávacími potřebami je zřízena speciální třída v **MŠ Bratří Čapků**. Do této třídy jsou na návrh MŠ, rodičů, pediatrů, Pedagogicko-psychologické poradny a Sociálně-pedagogického centra zařazovány děti se speciálními vzdělávacími potřebami (alergie, astma, epilepsie, tělesné postižení, kombinované postižení, zhoršená adaptabilita, mentální retardace, děti ze sociálně znevýhodněného prostředí). V rámci MŠ je možno děti integrovat i individuálně v běžných třídách.

Město Česká Lípa je zřizovatelem Základní školy, Praktické školy a Mateřské školy Česká Lípa, Moskevská 679, p.o. Škola je zaměřená na rozvíjení osobnosti žáků s mentálním postižením, na poskytování vědomostí, dovedností a návyků, které uplatní žáci v praktickém životě. Zohledňuje rozdílnost rozumových schopností žáků i odlišnost prostředí, ze kterého žáci do školy přicházejí. ZŠ, PŠ a MŠ, Česká Lípa je speciální škola, která vzdělává žáky se všemi stupni mentálního postižení a žáky s kombinovanými vadami. Součástí školy je přípravný stupeň základní školy speciální a mateřská škola. Jedná se o úplnou základní školu.

Školská zařízení zřizovaná Libereckým krajem na území města Česká Lípa

Pedagogicko - psychologická poradna Česká Lípa, p. o. – poskytuje služby dětem, žákům, studentům jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením s cílem podpory zdravého psychosociálního vývoje dětí a mládeže.

Středisko výchovné péče v České Lípě bylo nově otevřeno v květnu 2015. Zařízení poskytuje služby určené dětem a mládeži ve věku 3 - 19 let. Nabízí poradenství rodinám a školám, rodinnou terapii, pomoc při potížích v rodinných vztazích, mezi rodiči a dětmi, mezi sourozenci, pomoc při výchovných problémech dětí (agresivita,

hyperaktivita, výrazný neklid, nerespektování autority, školní neúspěšnost, lhaní, krádeže, záškoláctví, útěky z domova).

Bezpečnost a prevence

Bezpečnostní situace na území města Česká Lípa je řešena v dokumentu Koncepce prevence kriminality města Česká Lípa na období 2013 – 2016. Dokument obsahuje bezpečnostní analýzu (analýza kriminality, sociální aspekty) a plán prevence kriminality. V návaznosti na sociální oblast je zdůrazněna vazba kriminality na vzdělanostní strukturu, nezaměstnanost v území, kdy nízká úroveň vzdělanosti a vysoká nezaměstnanost jsou významnými faktorem ovlivňující sociální vyloučení.

Město Česká Lípa má zřízenu Komisi prevence kriminality. Komise je poradním orgánem Rady města Česká Lípa.

Město Česká Lípaje zřizovatelem Městské Policie.

Vývoj obecné kriminality na území města Česká Lípa v letech 2012 – 2015

Tabulky č. 11 a 12 zachycují vývoj obecné kriminality na území města Česká Lípa v letech 2012 – 2015 v rámci územní působnosti Obvodního oddělení Česká Lípa (katastrální území měst a obcí Česká Lípa, Dobranov, Písečná, Vlčí Důl, Heřmaničky, Lada, Manušice, Okřešice, Robeč, Vítkov, Žizníkov, Sosnová, Zahrádky, Borek, Šváby, Kvítkov). Z tabulky č. 12 je patrný nárůst nápadu kriminality nezletilých (1-14 let), kdy v roce 2014 bylo stíháno, vyšetřováno 16 osob.

Za rizikové oblasti jsou z pohledu vazby na sociální oblast považovány především lokality ohrožené sociálním vyloučením. V těchto dochází k páchání přestupků, drobných krádeží, rušení nočního klidu, veřejného pořádku. Dále sem patří i větší sídliště - Špičák, Sever, Slovanka a to z pohledu páchání trestné činnosti, např. vloupání do motorových vozidel a v neposlední řadě pak i krádeží samotných motorových vozidel.

Tabulka č. 11 Obecná kriminalita město Česká Lípa – srovnání, vývoj situace r. 2012, 2013, 2014, k 31.9.2015

OOP[8] Česká Lípa	2012	2013	2014	1.1. - 30. 9. 2015
Obecná kriminalita celkem	948	1086	859	688

Zdroj: ÚO Česká Lípa

Tabulka č. 12 Obecná kriminalita město Česká Lípa - rozdělení dle věku s důrazem na trestnou činnost do 15 let a 15 – 18 let, r. 2012, 2013, 2014, k 30. 9. 2015

OOP Česká Lípa	2012	2013	2014	1.1. - 30. 9. 2015
Stíháno, vyšetřováno osob (nezletilí 1-14 let)	6	9	16	11
Stíháno, vyšetřováno osob (mladiství 15-17 let)	15	17	14	10

Zdroj: ÚO[9] Česká Lípa

Probační a mediační služba

Významnou stránkou prevence kriminality je činnost Probační a mediační služba České republiky (PMS). PMS usiluje o zprostředkování účinného a společensky prospěšného řešení konfliktů spojených s trestnou činností a současně organizuje a zajišťuje efektivní a důstojný výkon alternativních trestů a opatření s důrazem na zájmy poškozených, ochranu komunity a prevenci kriminality. Silnou stránkou prevence kriminality na území města Česká Lípa je spolupráce PMS s Úřadem práce a Policií ČR.

Cílem činnosti PMS je:

a) integrace pachatele trestného činu (začlenění obviněného resp. pachatele do života společnosti bez dalšího porušování zákonů)
b) práce s obětí a zvlášť zranitelnou obětí trestného činu (např. děti do 18 let, oběti s fyzickým, mentálním, nebo psychickým hendikepem nebo smyslovým poškozením, apod.)

[8] Obvodní oddělení Česká Lípa – Policie České Republiky
[9] Územní odbor Česká Lípa – Policie České Republiky

c) prevence kriminality (besedy s dětmi ze základních škol na téma kriminalita mládeže a řešení následků + práva obětí)

Bydlení

Město Česká Lípa nemá zpracovánu koncepci bydlení. V současné době je v bytovém fondu města Česká Lípa celkem 447 bytů. Město Česká Lípa má zpracovány zásady pro přidělování obecních bytů viz http://www.mucl.cz/cz/urad-a-samosprava/odbory-a-oddeleni-mu/oddeleni-technicke-spravy-majetku/sprava-bytovych-a-nebytovych-prostor/.

Z celkového počtu 447 bytů je 183 bytů označovaných jako byty zvláštního určení (dle § 2300 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění). Jedná se o byty určené pro ubytování osob se zdravotním postižením, byt v domě se zařízením pro osoby se zdravotním postižením a byt v domě s pečovatelskou službou. Město má schválena Pravidla pro podávání a vyřizování žádostí o pronájem bytů v domech s pečovatelskou službou – nájem bytu zvláštního určení.

V lokalitách ohrožených sociálním vyloučením je v majetku města 73 bytů (ul. Dubická). Město provozuje rovněž ubytovnu N- centrum,kde nejsou k dispozici žadatelů byty, ale pouze jednotlivé místnosti (ul. Svojsíkova, celkem 46 místností v bloku A a B). Ubytovna sloužila dříve jako zařízení pro neplatiče. Nyní platí stejná pravidla pro přidělení jako v dalších městských bytech, což značí, že o ubytování nemohou žádat osoby, které mají evidovaný dluh u města Č. Lípa. Rovněž nejsou řešeny žádosti žadatelů:

a) na které je podána žaloba na dlužné nájemné
b) na které byla podána žaloba na přivolení k výpovědi z nájmu bytu z důvodu porušení povinností nájemce
c) pokud od posledního projednávání dle bodů a) a b) čl. 1 odst. 2 neuplynuly 3 roky.

Osoby v sociální nouzi jsou vzhledem ke své špatné sociální situaci (předluženost, nezaměstnanost, dluh vůči městu Česká Lípa, rasová diskriminace) nuceny často využívat soukromých ubytoven v České Lípě a soukromých pronájmů, často ve velmi nízké kvalitě v kombinaci s vysokým nájemným.

Bezbariérovost

Základním zákonným předpisem v oblasti povolování staveb je zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. V oblasti výstavby a rekonstrukce veřejných staveb, domů a bytů bylo období roku 2010 s ohledem na bezbariérovost přelomové z hlediska změny legislativy. S účinností od 18. listopadu 2009 začala platit nová vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb, která je dle názoru odborníků v oblasti bezbariérovosti posunem v pozitivním slova smyslu, ale je třeba konstatovat, že v této vyhlášce existuje § 14, který umožňuje povolování výjimek. Podle ní se postupuje od roku 2009 při zpracování dokumentace pro pozemní komunikace a veřejná prostranství, občanské vybavení (tj. školky, školy, úřady veřejné správy), dokumentace společných prostor a domovního vybavení bytového domu a provozoven pro výkon práce celkově 25 a více osob, pokud provoz v těchto stavbách umožňuje zaměstnávat osoby se zdravotním postižením. Legislativně je otázka bezbariérovosti ošetřena, avšak realizace opatření vedoucí k odstranění bariér je v praxi je velmi zdlouhavá.

V rámci komunitního plánování je v území sledována bezbariérovost především z pohledu cílových skupin senioři, osoby se zdravotním postižením, rodiny s dětmi.

Jednou z největších bariér je z pohledu osob se zdravotním postižením (tělesným nebo smyslovým) kritický stav chodníků. Dle zástupců Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých ČR a zkušeností osob s tělesným postižením se k problematice stavu chodníků váže i častý nedostatek míst pro automobily. Automobily pak stojí na přímo na chodnících nebo přímo v ústí chodníku. Další velkou bariérou je stav ozvučení přechodů pro chodce na frekventované komunikaci, nazvané „akustický trylek“. V České Lípě je řada přechodů, kde trylek nefunguje, není nebo vynechává.

Další bariérou je stav budov MěÚ Česká Lípa, kdy řada odborů je v bariérových, těžko dostupných prostorách. Pro osoby se zrakovým postižením je nedostatečně vyřešený systém na úřadech v České Lípě, především v prostorách Úřadu práce, ul. Děčínská č. p. 389/4. Klienti se zrakovým postižením jsou často nuceni situací vybrat si dveře, zaklepat a doufat, že jim pracovníci poradí, kam mají jít. Jsou pak napadáni ostatními klienty, protože de facto „předbíhají“ a pracovníky ÚP toto vyrušuje z práce. Příčinou je nedostatečné podání informacích v Digitálním hlasovém majáčku. Klienti se zrakovým postižením z těchto důvodů často na úřady

nechodí a důsledkem je pak jejich hmotná nouze. Situaci osob se zdravotním (tělesným postižením) velmi často komplikuje nedostupnost bezbariérového WC.

Dílčí závěry – navazující oblasti:

a) Město Česká Lípa nemá vybudován systém tzv. prostupného bydlení (tři na sebe navazující stupně bydlení, dle připravovaného zákona o sociálním bydlení). Vzhledem k situaci, že je již schválena koncepce zákona o sociálním bydlení, lze doporučit stávající situaci k řešení jako prioritu. Město Česká Lípa by mělo sociálním bydlením vytvořit vhodné konkurenční prostředí k nekvalitním ubytovnám v České Lípě. Základem je ubytování doplněné sociálním službami – SAS pro rodiny s dětmi, dluhové poradenství apod., které povedou k posílení kompetencí členů rodiny a řešení situace celé rodiny. Toto ubytování by mělo přirozeně navázat na služby azylových domů. Neřešení této situace povede k hlubšímu propadu nejen jednotlivých osob v sociální nouzi, ale především celých rodin. Zhoršující se sociální situace je pak následně spojena s vyšší zátěží Oddělení sociálně právní ochrany (OSPOD), závislostí na sociálních dávkách, vzestupem kriminality.

b) Bezpečnost a prevence kriminality - byl zaznamenán rostoucí nápad kriminality nezletilých na území města. Ve vazbě na sociální oblast se jeví vhodná podpora služeb pro uvedenou cílovou skupinu (nízkoprahová zařízení).

c) V území chybí adiktologické zařízení (ambulance, poradna pro léčbu závislostí) – v území nejsou podchyceny osoby závislé na výherních automatech apod.

d) V území chybí akutní pomoc – lůžka pro osoby v krizi na období 3 – 5 dní.

e) Řešení bariérovosti – v území prozatím není nastaveno pravidelné a systematické mapování situace na území města.

A. 5 Zjišťování potřebnosti

Zjišťování potřebnosti sociálních a souvisejících služeb na území města Česká Lípa probíhá dlouhodobě a průběžně v rámci procesu komunitního plánování, prostřednictvím mapování stavu plnění cílů a opatření Komunitního plánu sociálních služeb pro oblast Českolipska a akčních plánů pracovními skupinami komunitního plánování

Pro potřeby tvorby Komunitního plánu sociálních služeb na území města Česká Lípa 2016 – 2020 bylo realizováno dotazníkové šetření mezi jednotlivými cílovými skupinami (osoby se zdravotním postižením, senioři, osoby v sociální nouzi, děti mládež). Dotazníky pro jednotlivé cílové skupiny byly vytvořeny pracovními skupinami. Dotazníky byly zpracovány ve formě tištěné a elektronické (SURVIO). Pro distribuci bylo využito jednak zveřejnění dotazníku na webu města Česká Lípa, zasílání cílených e – mailů s odkazem na dotazník. Někteří poskytovatelé využili pro distribuci ke svým klientů zveřejnění na Facebooku. Dotazníky byly zveřejněny v Městských novinách v měsíci květnu 2015 (osoby v sociální nouzi) a dvojčísle červenci – srpnu 2015 (senioři, osoby se zdravotním postižením, děti a mládež) v nákladu 18 750 ks. Další distribuce proběhla osobními kontakty ve spolupráci s členy pracovních skupin, pracovníky Odboru sociálních věcí a zdravotnictví, řediteli základních a středních škol. Byla určena dvě sběrná místa: Městské informační centrum, náměstí T. G. M., č. p. 2 a MěÚ Česká Lípa, Odbor sociálních věcí a zdravotnictví, Děčínská 389, číslo dveří 111.

A. 5. 1 Cílová skupina senioři a osoby se zdravotním postižením

Osoby se zdravotním postižením - data získaná z dotazníkového šetření

V cílové skupině OZP bylo prostřednictvím elektronické formě zaznamenáno 20 odpovědí, přičemž počet platných odpovědí, zahrnutých do hodnocení byl 17 ks. V tištěné podobě bylo rozdáno 340 dotazníků. Počet platných odpovědí – 69 ks. Dotazník byl uveřejněn v Městských novinách č. 7 – 8. v nákladů 17 850 ks. Návratnost byla pouze 0,03 % (6 dotazníků). Z celkového počtu 125 odevzdaných dotazníků bylo do hodnocení zahrnuto pouze 92 dotazníků. 36 dotazníků bylo vyřazeno z důvodů trvalého bydliště mimo území města Česká Lípa (včetně spádového území).

Z výsledků vyplynulo, že z celkového počtu 92 respondentů zahrnutých do hodnocení bylo nejvíce osob ve věku 61 – 90 let (40 %). Největší část odpovídajících, se při zjišťování informací o sociálních službách spoléhá na pomoc rodiny nebo přátel, případně vyhledá pomoc úřadů (Odbor sociálních věcí a zdravotnictví, Úřad práce).

Pozitivním zjištěním je fakt, že pouze 3 % odpovídajících uvedla, že neví kam se obrátit, pokud potřebují informace o sociálních službách v České Lípě.

Většina odpovídajících uvedla, že jim v České Lípě chybí informace o pracovních možnostech pro osoby se zdravotním a mentálním postižením, přičemž 26 osob se zdravotním postižením uvedlo, že by možnost vhodného zaměstnání zlepšila současnou životní situaci. Z výsledků šetření je rovněž patrná absence odlehčovací služby bez ohledu na formu poskytování (pobytová, terénní, ambulantní). Její nezbytnost pro zlepšení kvality života OZP a pečujících osob uvedlo 24 respondentů. Další skupina osob uvedla, že jim pro zlepšení životní situace chybí dostatek peněz, případně dostupné, levnější bydlení.

V otázce kvality poskytovaných služeb by respondenti uvítali více informací o poskytovaných službách v České Lípě, poskytování sociálních služeb s ohledem na konkrétní potřeby lidí a zároveň jejich lepší dostupnost.

Senioři - data získaná z dotazníkového šetření

V elektronické verzi byly získány pouze 4 odpovědi. Dotazník byl uveřejněn v Městských novinách č. 7 – 8. v nákladu 17 850 ks. Návratnost byla pouze 0,01 % (2 dotazníky). V tištěné podobě bylo rozdáno 545 dotazníků. Celkem bylo zařazeno do hodnocení 255 ks platných odpovědí.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že mezi respondenty zahrnutými do hodnocení bylo 74 % žen. Nejpočetnější věkovou skupinou odpovídajících byly osoby ve věku 61 – 90 let (224 osob, 88 %),

Z celkového počtu odpovídajících se většina spoléhá především na rodinu a přátele (32 %). Další četná skupina se obrací pro pomoc a poradenství na instituce, které poskytují sociální služby, případně na lékaře. Pouze 2 % uvedla, že neví kam se v případě potřeby informací o sociálních službách obrátit.

Jako pozitivní jev lze označit zjištění, že mezi odpovídajícími bylo více než 50 % uživatelů sociálních služeb. Nejčastějšími uživateli sociálních služeb byli klienti služeb, které umožní klientům zůstat v jejich přirozeném prostředí – doma (pečovatelská služba, osobní asistence, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením).

Celkem 39 % všech odpovídajících uvedlo, že pro zlepšení současné situace nyní nic nepotřebuje, situaci řeší vlastními silami a za pomoci rodiny, případně již zavedené služby. Zájem byl o poskytování kvalitních obědů, případně o placenou formu pomoci (pečovatel – asistent) i dobrovolnictví a sousedskou výpomoc.

V případě potřeby senioři upřednostňují pomoc a podporu rodiny (50 %), případně služby poskytované v domácím prostředí – z čehož vyplývá nutnost podpory služeb, které umožňují podporu rodiny a tím i setrvání v domácím prostředí. 11 % odpovídajících uvedlo, že by upřednostnilo služby v pobytovém zařízení (domov pro seniory). Pouze malá část (5 %) odpovídajících uvedla, že není ochotna platit za poskytované služby cizím osobám.

SWOT analýza - senioři a osoby se zdravotním postižením (p*ořadí bodů nevyjadřuje míru priority)*

Silné stránky	**Příležitosti**
• Relativně dobrá využitelnost sociálních služeb cílovými skupinami (52 – 58 % respondentů z dotazníkového šetření) • Lidé v území nejvíce spoléhají na podporu rodiny a placené služby, které umožní zůstat v domácím prostředí (dotazníkové šetření) • Senioři i OZP vědí, kde se informovat při řešení svých potřeb v sociální oblasti (dotazníkové šetření) • Fungující komunitní plánování sociálních služeb • Kvalitní poskytovatelé sociálních služeb zařazení do Základní sítě sociálních služeb • Služby pro osoby s poruchami autistického spektra (nově založeny SAS pro rodiny s dětmi i s poruchami autistického spektra do 10 věku, služba reaguje na významný nárůst rodin s dětmi s poruchou autistického spektra v daném území) • Částečná dostupnost lékařské péče v Nemocnici s poliklinikou Česká Lípa, a.s. • Bohatá spolková činnost • Bezbariérová MHD – nízkopodlažní autobusy • Činnost dvou dobrovolnických organizací • Městské noviny – distribuce zdarma	• Přizpůsobení sociálních služeb skutečným potřebám uživatelů • Optimalizace sítě služeb města Česká Lípa (přehled o kapacitách i nákladovosti služeb) • Možnost zařazení služeb do Základní sítě sociálních služeb Libereckého kraje • Podpora pro rozvoj služeb v SPRSS LK • Zvýšení integrace OZP • Zlepšení informovanosti o konkrétních službách prostřednictvím Městských novin, kulatý stolů, Rádia Crystal apod. • Využití místních firem pro zaměstnání OZP - motivace jejich společenské odpovědnosti • Zvýšení kvalifikace pracovníků v terénních službách (projekty LK) • Čerpání finančních prostředků z EU, nadací, projektů Libereckého kraje, sponzorů • Transformace pobytových služeb v Libereckém kraji • Podpora rozvoje dobrovolnictví
Slabé stránky	**Ohrožení**
• Nedostatečná kapacita finančně dostupných sociálních služeb, které umožní setrvat v přirozeném prostředí • Chybí pobytová odlehčovací služba • Chybí služby domovy se zvláštním režimem • Nedostatečná kapacita služby domovy pro seniory • Nedostatečné financování sociálních služeb • Nedostatek pracovních příležitostí pro OZP - nedostatečné motivovaná společenská odpovědnost místních zaměstnavatelů (chybí chráněná pracovní místa) • Chybí mechanismus předávání informací o zaměstnávání OZP • Chybí aktivizační dílny pro OZP • Operativnější řešení bariér – chybí systematické kontrola bezbariérovosti • Ukončení procesu KP na úrovni ORP – absence Koordinační skupiny KP • Nedostatečná kapacita sociálních, bezbariérových bytů (větších bytů vhodných pro jednotlivce i manželské páry) • Chybí pobytové zařízení pro osoby s nízkým příjmem v kombinaci se zdravotním stavem osob	• Odchod kvalifikovaných pracovníků ze sociální oblasti z důvodů nízkého finančního hodnocení a nízké prestiže • Zvyšování věkového průměru populace • Sociální vyloučení seniorů a osob se zdravotním postižením – nebude na úhradu sociálních služeb, zvyšující se zadlužení • Vyřazení sociální služby ze Základní sítě sociálních služeb LK (služba může v území skončit, pokud ji finančně nepodpoří obec) • Zánik některých požadovaných sociálních služeb pro seniory a OZP (chybí finanční podpora obce) • Nezájem veřejnosti o seniory a OZP • Nedostatečná kapacita některých pobytových služeb v LK • Nedostatečná koordinace zdravotnictví a sociální oblasti

Hlavní závěry z dotazníkového šetření, dlouhodobého sledování potřebnosti v území, SWOT analýzy - cílová skupina senioři a osoby se zdravotním postižením

a) Nutná optimalizace sítě sociálních služeb s využitím znalostí nákladovosti a kapacity služeb, které umožní setrvat osobám se zdravotním postižením, včetně dětí s postižením v raném věku a seniorům v jejich přirozeném prostředí. Zároveň se jedná o podporu, která umožní členům rodin pečujících o seniory a osoby se zdravotním postižením (seniory i děti a mládež) využít vysoké úrovně služeb pro odpočinek (odlehčovací služby).

b) V území je alarmující nedostatečná kapacita finančně dostupných služeb terénní odlehčovací služby i osobní asistence. Situace komplikuje např. možnost propouštění pacientů z LDN či nemocnice domů, v důsledku omezené kapacity služby. Rovněž komplikuje situaci pečujícím osobám (odlehčovací služba).

c) Podpora služeb, které usnadní seniorům a OZP zapojit se do života většinové společnosti. Z tohoto důvodu je významným zjištěním, které vyplývá ze šetření, nedostatečná informovanost o zaměstnávání OZP a především samotné zaměstnávání OZP (nedostatek chráněných míst).

d) Na území města je nedostatečná kapacita pobytových služeb domovy pro seniory. Současná kapacita služby domovy pro seniory na území města Česká Lípa je pouze 20 lůžek. Zcela chybí služby domovy se zvláštním režimem. Zájemci o pobytové služby jsou nuceni poptávat služby v zařízeních mimo Českou Lípu, případně podávat více žádostí mimo Liberecký kraj.

A. 5. 2 Cílová skupina osoby v sociální nouzi

Dotazníkové šetření rovněž probíhalo v tištěné i v elektronické podobě. V elektronické formě bylo získáno 10 platných odpovědí. V tištěné podobě bylo rozdáno 90 dotazníků, zpět bylo získáno 44 platných odpovědí. Dotazník byl rovněž uveřejněn v Městských novinách č. 6, v nákladu 17 850 ks. Návratnost byla pouze 0,04 % (8 dotazníků). Počet všech platných odpovědí zařazených do hodnocení 62 ks.

Osoby v sociální nouzi - data získaná z dotazníkového šetření

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že platné dotazníky odevzdalo 45 žen a 17 mužů (75 % resp. 25 %). Nejvíce respondentů se nacházelo ve věkové kategorii 41 – 60 let (49 %). Nejvíce respondentů uvedlo dosažené střední vzdělání (50 %) a základní (40 % respondentů).

V případě potřeby získání informací o sociálních službách v České Lípě vyhledá 20 % odpovídajících pomoc rodiny a přátel. Stejný počet osob vyhledá pomoc na úřadech (Úřad práce ČR). Pouze 3 % respondentů uvedla, že neví, kde může získat informace o sociálních službách.

Mezi odpovídajícími bylo 37 osob, které uvedly, že již využili nějakou formu pomoci, přičemž 63 % využilo službu azylový dům (Jonáš, Dům humanity, Dům rychlé pomoci a jiné azylové domy v ČR). Vysoký podíl současných či bývalých uživatelů služby je ovlivněn faktem, že tato skupina byla nebo stále je klientem uvedených sociálních služeb a byla poskytovateli těchto služeb oslovena. Pro toto tvrzení svědčí fakt, že mezi odpovídajícími bylo 45 % osob, které v současné době bydlí v azylovém domě, případně je v současné době bez přístřeší – 6 osob. Další odpovídající osoby uvedly bydlení v bytě v osobním vlastnictví či pronájmu od soukromé osoby (22 % resp. 16 %).

Mezi odpovídajícími byla početná skupina nezaměstnaných 52 %, z toho 39 % více jak dva roky. Dávky pomoci v hmotné nouzi pobírala 50 % respondentů tj. 31 osob.

Pro zlepšení současné životní situace uvedlo 37 % odpovídajících nutnost získání dostupného, levnější bydlení. 16 % odpovídajících rovněž uvedlo, že by jejich životní situaci zlepšilo bezplatné poradenství pro řešení krizové situace (především dluhové). Význam dostupného, levnějšího a přitom důstojného bydlení pro osoby v sociální nouzi vyplývá z odpovědí na otázku „co byste chtěl/a v České Lípě změnit zlepšit, co by pomohlo Vám osobně, Vaší rodině?“. 23 % osob uvedlo, že by jim či jejich rodině nejvíce pomohlo levnější dostupné bydlení (pro seniory, samoživitelky, osoby opouštějící azyl), případně oprava Domu rychlé pomoci.

SWOT analýza – osoby v sociální nouzi (*pořadí bodů nevyjadřuje míru priority)*

Silné stránky	**Příležitosti**
• Azylové domy DH, DRP, Jonáš • Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež • K- centrum na území města (sociální služby rozšířené o služby pro osoby škodlivě užívající alkohol) • Ubytovna se sociální službou SAS pro rodiny s dětmi • Romský poradce • Terénní pracovník podpořený Úřadem vlády • Poradna pro rodinu a mezilidské vztahy • Z dotazníků vyplývá relativně dobrá informovanost osob v sociální nouzi o sociálních službách • Služby ve městě jsou využívané • Zapojení poskytovatelů do projektů KÚLK na podporu služeb sociální prevence (SAS pro rodiny s dětmi do 18 let a nízkoprahových zařízení pro děti a mládež) • Město má bytový fond • Spolupráce mezi státními institucemi - Probační a mediační služba - Úřad práce - Policie ČR – Poradna pro rodinu a mezilidské vztahy	• Rozšíření kapacity služeb sociální prevence • Podpora terénní práce • Doplnění ubytování o službu prevence - SAS, poradenství • Důstojné a dostupné ubytovací kapacity – systém prostupného bydlení • Využití stávajícího bytového fondu města • Konkurenční prostředí ubytovnám s nízkou kvalitou ubytování • Podpora dostupnosti ambulantních služeb pro patologické hráče • Využití jednoho pilíře Probační a mediační služby – prevence kriminality • Nabídka PMS k přednáškové činnosti na základních školách o dopadech kriminálního jednání
Slabé stránky	**Ohrožení**
• Nízká kapacita služeb sociální prevence (SAS pro děti a mládež, nízkoprahová zařízení děti a mládež, terénní programy) • Chybí služba Azylový dům pro vícečetné rodiny • Absence systému prostupného bydlení města • Absence denní pobytové místnosti a hygienického zařízení pro osoby bez přístřeší • Soukromé ubytovny s nízkou kvalitou bydlení • Negativní vnímání role K - centra • Neinformovanost veřejnosti o nutnosti podpory cílové skupiny formou služeb • Chybí adiktologická poradna (Poradna pro léčbu závislostí) • Nevyužívání nabízených zdrojů z řad odborníků • Absence akutní pomoci (dříve „lůžka včasné pomoci“)	• Nedostatek finančních prostředků • Nezařazení služeb do Základní sítě Libereckého kraje může znamenat zánik služeb, pokud ji obec nepodpoří • Předsudky vůči cílové skupině - ve společnosti chybí pochopení významu prevence (národnostní menšiny a cizinci, osoby bez přístřeší, osoby ohrožené návykovými látkami) • Chybí vícezdrojové financování sociálních služeb • Zvyšující se kriminalita včetně kriminality nezletilých do 15 let i 15 – 18 let • Chybí dluhové poradenství (edukace nakládání s finančními prostředky)

Hlavní závěry z dotazníkového šetření, dlouhodobého sledování potřebnosti v území, SWOT analýzy – cílová skupina osoby v sociální nouzi

Z výsledků dotazníkového šetření a SWOT analýzy zpracované pracovní skupinou komunitního plánování vyplývá, že v území je relativně dobrá struktura služeb sociální prevence, ale velmi omezená kapacita těchto služeb.

a) V území je nedostatečná kapacita sociálně aktivizačních služeb (SAS) pro rodiny s dětmi, které by navázaly na práci Oddělení sociálně právní ochrany (OSVaZ) a snižovaly riziko sociálního vyloučení rodin s dětmi. Rovněž je nedostatečná kapacita služeb nízkoprahového zařízení pro děti a mládež. V těchto oblastech bude moci město

Česká Lípa využít projekt KÚLK na podporu služeb sociální prevence (SAS pro rodiny s dětmi do 18 let a nízkoprahových zařízení pro děti a mládež). S podporou projektu by měla být zvýšena kapacita a dostupnost uvedených sociálních služeb.

b) Z výsledků šetření, mapování stavu navazujících oblastí i sociálních služeb vyplývá jako jeden z rizikových faktorů nedostatek dostupných, levných přitom důstojných ubytovacích kapacit. Město Česká Lípa nemá vybudován systém prostupného bydlení. Ze SWOT analýzy i z údajů pracovní skupiny vyplývá, že město by mělo situaci řešit jako prioritu, vzhledem k tomu, že je již schválena koncepce, zákon o sociálním bydlení by měl platit již v roce 2017. Jedná se o koncepci opírající se o 3 pilíře bydlení pro osoby v sociální nouzi:

1. pilíř azylový dům – zkrácení pobytu na ½ roku místo současné doby - 1 rok
2. pilíř sociální bydlení pod dohledem sociální služby – max. na 2 roky
3. pilíř dostupné bydlení - především pro seniory, OZP, rodiny s dětmi, oběti domácího násilí či mladé z dětských domovů

Česká Lípa by sociálním bydlením (2. a 3. pilíř) měla vytvořit vhodné konkurenční prostředí k nekvalitním ubytovnám v České Lípě. Základem je ubytování doplněné sociálním službami – SAS pro rodiny s dětmi apod., které povedou k posílení kompetencí členů rodiny a řešení situace celé rodiny (příkladem dobré praxe je služba Startér v ubytovně v Dobranově). Toto ubytování by mělo přirozeně navázat na služby azylových domů. Poskytovatelé služeb azylových domů vnímají riziko nepřipravenosti města Česká Lípa jako vysoké, potřebují vědět, kam mají v případě platnosti zákona o sociálním bydlení směřovat klienty, kterým vyprší ½ roční lhůta pobytu v azylovém domě.

c) V území chybí služba azylové domy pro vícečetné rodiny s dětmi. Kapacita azylového domu pro dospělé osoby je prozatím vnímána jako dostatečná. Chybí však denní místnost, případně hygienické zařízení, jako významný prvek prevence, kde by se osoby bez přístřeší mohli vykoupat, převléknout. V území rovněž chybí akutní pomoc pro osoby v krizi na 3 – 5 dní (dříve lůžka včasné péče).

d) Podpora terénních a ambulantních služeb pro osoby ohrožené závislostmi. Hlavním problémem stávající K – centra je nenaplnění kritéria nízkoprahovosti, kdy je zařízení umístěno v 1. patře budovy v lokalitě uprostřed sídliště Slovanka (stigmatizace a ztráta anonymity klientů, nemožnost využití služby osobami se zdravotním postižením, zařízení je vzhledem k charakteru služby nevhodně oplocené). Kromě uživatelů drog využívají službu i rodinní příslušníci a osoby blízké, přičemž nelze oddělit prostory pro uvedené skupiny osob (např. z etických, hygienických důvodů, či příslušnosti k referenční skupině – uživatel drog, osoba bez přístřeší, patologický hráč, rodinný příslušník či jiná blízká osoba). Každá z uvedených skupin osob využívá jiný charakter služby (distribuce injekčního materiálu, poskytování osobní hygieny, sociální práce – navazování kontaktu s institucemi, či psychologické poradenství za účelem zvládání zátěžových životních situací, podpory v abstinenci, zprostředkování léčby závislosti. Z těchto důvodů lze považovat toto prostředí za nevhodné pro rozšiřování o další cílovou skupinu osob, která by měla být v rámci doporučení Libereckého kraje službou podpořena – osoby ohrožené patologickým hráčstvím. Jedná se o skupinu osob, u které bude nutno nejprve provést mapování situace na území města České Lípa a zjistit poptávku po službách snižujících rizika negativní jevy patologického hráčství. V této souvislosti bylo konstatováno, že v území chybí adiktologická ambulance (léčba závislostí).

A. 5. 3 Cílová skupina děti a mládež

V rámci dotazníkového šetření bylo získáno 448 odpovědí. V tištěné formě bylo rozdáno 250 dotazníků, získáno 66 odpovědí. Dotazník byl vytištěn v Městských novinách v nákladu 17 850 výtisků. Nebyla zaznamenána žádná odpověď. Naopak nejvíce odpovědí bylo zaznamenáno ve formě elektronického dotazníku. Celkem bylo získáno z různých zdrojů 494 odpovědí, z nichž bylo do hodnocení zahrnuto 381. Důvodem vyřazení dotazníků bylo nejčastěji jiné trvalé bydliště než Česká Lípa a spádové území a neúplnost dotazníků.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že nejvíce respondentů se nacházelo ve věkových kategoriích 10 – 14 let a 15 – 18 let (48 % resp. 45 %) a navštěvovalo základní či střední školu (71 % resp. 20 %).

Z celkového počtu 381 odpovídajících 32 % uvedlo, že nejvíce volného času tráví doma, případně na kroužku či tréninku (19 %) nebo v přírodě (17 %). Nejvíce děti nebo mládeže tráví volný čas s kamarádem nebo partou kamarádů (25 % resp. 23 %), případně s rodinou (25 %).

Převážná většina odpovídajících v České Lípě postrádá a uvítala by prostor, kde může trávit čas mimo domov, příjemné prostředí, kde nebude nikdo organizován, kontrolován (167 odpovědí – 33 %). Poměrně velká skupina (96 odpovědí, 19 % odpovídajících) uvedla, že by uvítala všem dostupná sportoviště (workout, parcour). Celkem

148 odpovídajících své potřeby specifikovalo jako „Jiné“, kdy početná část odpovídajících uvedla, že jim na území města Česká Lípa chybí známé značky fastfoodů, značkových obchodů a obchodní centra s prostory využitelnými pro setkání. Celkem 45 odpovídajících postrádá v České Lípě funkční a dostupné venkovní koupaliště.

SWOT analýza - děti a mládež **(pořadí bodů nevyjadřuje míru priority)**

Silné stránky • Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež • Azylový dům pro matky s dětmi (DRP, Jonáš) • SAS pro rodiny s dětmi na ubytovně v Dobranově • Pedagogicko - psychologická poradna • Středisko výchovné péče • Síť školních a předškolních zařízení • DDM Libertin • Městská knihovna a její síť sídlištních poboček otevřených pro volnočasové i vzdělávací aktivity dětí a mládeže • KÚLK projekt na podporu nízkoprahového zařízení pro děti mládež, podpora služeb sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi do 18 let (financování služby 2016 – 2018) • Spolupráce Probační a mediační služby – Policie ČR – Úřadu práce	**Příležitosti** • Prevence kriminality a rizikového chování (snížení rizik spojených s bezcílným trávením volného času - např. vandalismus, drogy) • Snížení sociálního propadu a rizik • Podpora aktivního trávení volného času dětí i mládež, rodin s dětmi • Zvýšení informovanosti o službách • Rozvoj komplexních služeb pro rodiny s dětmi ve spolupráci s OSPOD, dalšími službami zaměřenými na cílovou skupinu (nízkoprahová zařízení, terénní programy)
Slabé stránky • Nedostatečná kapacita služeb sociální prevence • Nedostatečná kapacita služeb zahrnující celou rodinu • Chybí prostor pro setkání mladých i celých rodin (zázemí by mohla nabídnout městská knihovna, ale stávající prostory jsou nedostatečné • Chybějící finanční prostředky • Nefunkční a nevyužívaná dětská hřiště a sportoviště - nedostatečná úroveň správy hřišť (hřiště jsou ve špatném technickém stavu)	**Ohrožení** • Nedostatek finančních prostředků po ukončení projektů • Chybějící podpora samosprávy, změny po volbách • Nebudou hodné prostory pro realizaci služeb • Dle podkladů PMS stoupá trestná činnost u dětí, a to jak pod 15 let, tak u mladistvých (15-18 let) • Neexistence víceletého financování

Hlavní závěry z dotazníkového šetření, dlouhodobého sledování potřebnosti v území, SWOT analýzy – cílová skupina děti a mládež

a) Dle zkušeností odborných pracovníků v pracovní skupině uvedené odpovědi korespondují s chováním cílové skupiny, které nechce být organizována, hlídána a hledá prostory pro setkávání a kontakt s kamarády, ve kterých se bude cítit příjemně a bezpečně, kde může být neomezeně dlouho. S tím to faktem korespondují i údaje ze segmentu „Jiné“ kde 45 % dotázaných postrádá obchodní centra a fastfoody, které jsou dlouhodobě oblíbeným místem setkávání a trávení volného času mládeže i celých rodin. Město Česká Lípa v současné době nenabízí dětem, mládeži ani rodinám mnoho prostor ani prostředí k setkávání. Dle pracovní skupiny by prostředí k setkávání mělo být mnohem podnětnější než obchodní centra apod. Dle pracovní skupiny by roli místa setkávání měla zastávat Městská knihovna, pokud by se nacházela ve vhodnějších prostorách s dostatkem místa. Pracovní skupina navrhuje zahrnout podporu Městské knihovny jako místa setkávání do nově tvořeného komunitního plánu jako součást opatření týkající se podpory volnočasových aktivit.

b) Dalším problémem je současný technický stav dalších míst pro setkávání – volně dostupných sportovišť i dětských hřišť. Špatný technický stav či nefunkčnost zařízení vede k nespokojenosti potenciálních uživatelů, jež se, dle pracovníků Probační a mediační služby, následně u skupiny dětí a mládeže může projevit dalším vandalismem.

B. Návrhová část

Při zpracování byly využity závěry z analytické části dokumentu Komunitního plánu sociálních služeb na území města Česká Lípa.

B. 1 Dlouhodobá vize do roku 2020

Dlouhodobá vize je vyjádření představ o budoucnosti sociálních služeb na území města Česká Lípa. Vychází z analytické části dokumentu, především ze zásadních závěrů ze zjišťování potřebnosti.

Město Česká Lípa má vytvořenou dostupnou, optimalizovanou a efektivně fungující síť sociálních služeb bez duplicit a bílých míst. Převážná část sociálních služeb je poskytována v přirozeném prostředí klientů a směřuje k zajištění jejich maximální soběstačnosti, nezávislosti a kvality života. Značně pozitivních výsledků je dosahováno v oblasti začleňování všech skupin obyvatelstva ohrožených sociálním vyloučením. Kde je to možné a socioekonomicky výhodné, je využíváno společné řešení pro občany více obcí.

Město Česká Lípa je oblastí, kde je zajištěna dostatečná informovanost pro všechny ohrožené cílové skupiny. Sociální situace je stabilizovaná. Vývojový trend je pozitivní.

B. 1. 1 Strategické cíle a rozvojová opatření pro období 2016 – 2020

SC 01 Optimální síť sociálních služeb pro cílovou skupinu senioři a osoby se zdravotním postižením

OP 1 – 1 Rozvoj a udržení sítě sociálních služeb na území města České Lípy, která umožní setrvat osobám se zdravotním postižením, včetně dětí v raném věku, a seniorům v jejich přirozeném prostředí.

V území je nezbytné zajistit dostatečné kapacity finančně dostupných, především terénních služeb, které umožní setrvat seniorům a osobám se zdravotním postižením v jejich přirozeném prostředí. Opatření je zaměřeno především na podporu služeb osobní asistence, pečovatelské služby, sociálně aktivizačních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením, rané péče, podporu samostatného bydlení, sociální rehabilitace, odborného poradenství a rozvoj dobrovolnických služeb.

OP 1 - 2 Podpora sociálních služeb, které usnadní osobám se zdravotním postižením a seniorům zapojení do života většinové společnosti. Zároveň se jedná o podporu, která umožní členům rodin pečujících o osoby se zdravotním postižením a seniory využít vysoké úrovně sociálních služeb a vést aktivnější a plnohodnotnější život bez sociálního vyloučení.

Opatření je zaměřeno na podporu terénních, ambulantních, případně pobytových forem sociálních služeb, které umožní seniorům a OZP, včetně rodin dětí s postižením raného věku, zapojení do běžného života většinové společnosti. Pečujícím rodinám umožní kvalitní a dostupné služby vést život bez sociálního vyloučení. V území je dlouhodobě poptávána místně i finančně dostupná pobytová odlehčovací služba, která je poskytována osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které je jinak pečováno v jejich přirozeném sociálním prostředí; cílem služby je umožnit pečující fyzické osobě nezbytný odpočinek.

OP 1 - 3 Optimalizace kapacity pobytových služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Na území města Česká Lípa je dlouhodobý nedostatek kapacity pobytových služeb pro seniory i osoby se zdravotním postižením, které jsou plně odkázány na pravidelnou pomoc jiné osoby, potřebují soustavnou péči a jejich snížená soběstačnost jim nadále neumožňuje setrvat v dosavadním prostředí ani za pomoci terénních sociálních služeb.

Na území města je nedostatečná kapacita služeb domovy pro seniory. Zcela chybí služba domovy se zvláštním režimem pro pacienty trpící Alzheimerovou chorobou a dalšími typy demencí. Chybí kapacita služby domovy pro osoby se zdravotním postižením. Obyvatelé města Česká Lípa jsou nuceni tyto služby poptávat mimo území

České Lípy, případně mimo území Libereckého kraje. V území je nezbytná podpora sociálních služeb pro osoby, které nemohou žít samostatně v běžné komunitě (např. osoby s neurodegenerativními poruchami, poruchami autistického spektra a s kombinovanými vadami). Rovněž je nezbytná podpora hospicové péče.

SC02 Podpora služeb sociální prevence a poradenských služeb pro osoby v sociální nouzi (osoby sociálně vyloučené, národnostní menšiny a cizinci, osoby ohrožené závislostí, matky s dětmi v nouzi apod.)

Strategický cíl odráží hlavní potřeby velmi široké a rozmanité cílové skupiny osob v sociální nouzi. Je zaměřen na předcházení vzniku nebo prohlubování sociálně-patologických jevů při řešení klíčových problémů, které zásadně ovlivňují vývoj situace v cílových skupinách (nezaměstnanost, ztráta bydlení, předlužení, rasová diskriminace, domácí násilí, kriminalita).

OP2 - 1 Podpora dostupnosti ambulantních služeb a terénních programů pro osoby závislé nebo ohrožené závislostmi prostřednictvím dostupných a komplexní sítě protidrogových služeb

Opatření zahrnuje prevenci vzniku negativních jevů a snižování rizik spojených s užíváním návykových látek a patologickým hráčstvím prostřednictvím protidrogových služeb. Opatření zaměřeno především na podporu dostupnosti terénních a ambulantních služeb pro uživatele návykových látek a ambulantních služeb pro patologické hráče.

OP2 - 2 Podpora terénní práce v ohrožených lokalitách

Podpora a efektivní nastavení terénní práce v lokalitách ohrožených sociálních vyloučením (romských i jiných).

Op 2 - 3 Podpora sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi

Podpora a efektivní nastavení sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi v lokalitách ohrožených sociálním vyloučením (romských i jiných).

Op 2 - 4 Podpora systému prostupného bydlení na území města Česká Lípa, podpora levných a důstojných ubytovacích kapacit

Možnost podílet se na tvorbě systému prostupného bydlení na území města Česká Lípa v rámci přípravy na přijetí zákona.

Cílem je podpora a spolupráce s příslušnými orgány města Česká Lípa při vytvoření koncepce bydlení, která bude odpovídat potřebám a možnostem osob v sociální nouzi, a která nepovede k závislosti na sociálních službách, ale naopak povede k sociální stabilizaci osob, které byly v krizové životní situaci. Jedná o příležitost města využít bytový fond a vytvořit konkurenční prostředí k nekvalitnímu a často i předraženému bydlení na soukromých ubytovnách.

SC03 Zlepšení zázemí pro cílovou skupinu děti a mládež

Podpora sociálních služeb podporujících sociální stabilizaci a vzestup dětí a mládeže žijící v prostředí sociálního vyloučení. Aktivní a smysluplné trávení volného času cílovou skupinou, prevence vzniku a prohlubování sociálně - patologických jevů, zvýšení kompetencí a sociálních dovedností dětí a mládeže jako alternativa bezcílného trávení volného času.

Op 3 – 1 Podpora realizace volnočasových aktivit - prevence vzniku sociálně patologických jevů

Aktivní a smysluplné trávení volného času cílovou skupinou, prevence vzniku a prohlubování sociálně - patologických jevů, zvýšení kompetencí a sociálních dovedností dětí a mládeže jako alternativa bezcílného trávení volného času.

Do opatření je zahrnuta správa i údržba prostor pro trávení volného času pro široké spektrum dětí a mládeže na území města Česká Lípa. Jedná se o správu a údržbu hřišť v České Lípě. Opatření podporuje i vznik prostoru pro setkávání - podpora rekonstrukce a rozšíření prostor městské knihovny určených pro děti a mládež.

Op 3 - 2 Podpora nízkoprahových zařízení pro děti a mládež

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež poskytují ambulantní, popřípadě terénní služby dětem ve věku od 6 do 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo

snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem jejich života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace.
Předpokládané dopady služby v území: prevence kriminality, prevence sociálního selhávání ve společnosti, motivace ke vzdělávání, zahájení motivačního procesu a prvních kroků k zařazení mládeže na trh práce.

C. Akční plán

Pro každé dva roky budou pracovní skupiny vytvářet Akční plán, který bude sloužit jako základní nástroj pro kontrolu plnění rozvojových opatření. Budou v něm blíže specifikovány údaje u vybraných opatření, především finanční náročnost a časový plán realizace.

Akční plán bude sloužit rovněž pro upřesnění Základní sítě sociálních služeb na území města Česká Lípa. Návrh Základní sítě sociálních služeb na území města Česká Lípa na rok 2016 je uveden v příloze tohoto dokumentu.

D. Zásady monitoringu a aktualizace KP v dalším období

Pro následující období je nastaven jednoduchý, ale funkční systém sledování a vyhodnocování plnění Komunitního plánu města Česká Lípa. Systém monitoringu je postavený na těchto doporučených zásadách a principech:

1. Celkovou odpovědnost za plnění komunitního plánu má vedení města Česká Lípa

2. Odpovědnost za plnění konkrétního rozvojového opatření nese jeho určený garant

3. Pro zachování aktuálnosti a použitelnosti komunitního plánu je doporučeno neustále sledovat aktuální vývoj na úrovni střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji

4. Termíny opatření a prioritních akcí je vhodné sladit s termíny přípravy rozpočtu města a dotačního řízení pro sociální oblast (dotace z Libereckého kraje).

7. Pokračovat v zavedeném systému zpracování a následné kontroly plnění Akčních plánů.

Seznam použitých zkratek

ČSÚ	Český Statistický úřad
LK	Liberecký kraj
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSPOD	Oddělení sociálně právní ochrany dětí
OSVaZ	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví
OZP	Osoby se zdravotním postižením
PnP	Příspěvek na péči
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SPRSS LK	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji

Součástí dokumentu je dokument Komunitní plán sociálních služeb města Česká Lípa 2016 – 2020; Příloha: Tabulka č. 1 Návrh Základní sítě sociálních služeb na území města Česká Lípa, Karty rozvojových opatření komunitního plánu sociálních služeb na území města Česká Lípa.

Dokument byl projednán Zastupitelstvem města Česká Lípa dne 27. 1. 2016 a schválen č. usnesení 267/ 2016.

Poznámky: